VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established in 1886 by J. J. Paukstis. Published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. Juozas Tysliava, Editor and Publisher. Entered as second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879. Subscription rates: United States and possessions $4.00 a year, Canada $4.50, other count[illegible] Advertising rates on application. Telephone: EVergreen 4-08[illegible]

New York Public Library 470 Fifth Ave.

OCT 4 1948

LXII METAI 40 Nr. BROOKLYN, NEW YORK PENKTADIENIS, 1948 M. SPALIO-OCTOBER 1 D. KAINA 10 CENTŲ

DABAR

Maskva ir Vakarai
Vakar ir šiandien
"Tai Dewey ožys"
"Tarybinis ūkis"

JUOZAS TYSLIAVA

Ką Jungtinės Tautos gali padaryti Sovietų Rusijai, kurią dabar joms apskundė Amerika, Anglija ir Prancūzija?

Pagal statutą, Jungtinės Tautos gali rekomenduoti Saugumo Tarybai, kad ši, savo keliu, bandytų sudrausti agresorių.

Bet agresorius, kuriuo yra Sovietų Rusija, Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, kaip žinoma, turi vadinamą veto teisę.

Taigi, klausimas dėl Berlyno blokados "nelegalumo" gali baigtis tuo, kad Sovietų Rusija, pasiėmusi pjautuvą ir plaktuką, išeis iš Saugumo Tarybos.

O gal ir iš Jungtinių Tautų.

Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos politikai tik dabar įsitikino, kad yra tuščia bandyti susitarti su Maskva.

Naivūs Vakarų valstybių vyrai tik dabar suprato tai, kas kitiems, pavyzdžiui, lietuviams, seniai buvo žinoma.

Taip, lietuviams, latviams ir estams seniai buvo žinoma, kad su Stalinu, kaip ir su kitais jo broliais diktatūroje, jokis biznis neįmanomas.

Ypač taikos biznis.

Deja, karo metu, tai razbainiukų vadovaujamai valstybei Dėdė Samas sukišo 11 bilijonų dolerių.

Viename laiške iš Europos rašoma:

"Tremties našta yra sunkiausia tiems, kurie nepriklausomoje Lietuvoje didžiavosi savo aukštomis kategorijomis..."

Berods, dar 1932 m. šių žodžių autorius Lietuvos Aide, tarp kita ko, yra parašęs:

"Jūs, kurie nuolatos kalbat apie aukštas žmogaus ir piliečio pareigas, kurie liepiate semti stiprybę iš praeities, o tuo tarpu patys ją semiate iš valstybės iždo, — ar žinote, kad be šitos stiprybės, kurią gaunat kas mėnuo, jūs būtumėte nelaimingi invalidai?"

Šiomis dienomis Texas valstybėje susitiko du buvusieji Roosevelto viceprezidentai — Garneris ir Trumanas.

To simbolinio susitikimo metu vienas ūkininkas atsivedė baltą ožį su barzda.

Dovanodamas tą ožį Trumanui, ūkininkas sako:

"Tai Dewey ožys"...

Šis juokas, berods, lapkričio mėnesį gali kitaip skambėti.

Pavyzdžiui, lietuvių liaudies dainelėje sakoma:

"Įšoko oželis į rūtų darželį..."

Gaila, kad Trumanas nemoka lietuvių kalbos.

Kalbant apie ožius ir ožkas...

Vienas buvęs labai artimas Laisvės bendradarbis stebisi, kaip "kartais pasprunka ir pro bolševikų cenzoriaus akinius kai kas."

Pavyzdžiui, jo draugas yra gavęs iš savo artimųjų, iš Lietuvos, laišką, kuriame, tarp kita ko, rašoma:

"Pieno klausimą mes išsprendėme labai praktiškai. Nusipirkom ožką, ganome ją pakelėmis ir, matytum, mums pienelio užtenka. Be to, laikant ožką, valstybei nereikia mokėti duoklių..."

Nepriklausomos Lietuvos laikais tas ūkininkas laikydavo penkias melžiamas karves.

Kaip dabar gyvena "tarybinės" Lietuvos ūkininkas, matyti iš to, ką jis rašo savo giminėms į Ameriką —

"Žinai, mielasis, mes tuojau tikimės eiti į kolchozus. Tuomet plūgą ir akėčias trauks motorinės mašinos, nereikės patiems tampyti. Matai, pas mus dabar arkliai išėjo iš mados. Kada įsisteigsime kolchozą, tuomet mes galėsime garbingai atsilyginti valstybei ir su užvilktomis pyliavomis. O dabar kol kas sukimbame visa šeima, išsiariam daržą, išakėjam. Šiaip, visą ūkį paliekam dobilams augti. Dabar dobilai labai madoje."

Šiai laiško ištraukai komentarai nereikalingi.

JEIGU KILTŲ ATOMINIS KARAS...

Jungtinių Tautų Pilnaties posėdyje, Paryžiuje, Britų užsienio reikalų sekretorius Bevinas pasakė kalbą, kuri, savo turiniu ir tono aštrumu, buvo nukreipta prieš Sovietus.

Bevinas pasakė, kad jeigu, pagaliau, bus įsitikinta, jog taika su Sovietais neįmanoma, tai Didžioji Britanija stengsis susitarti su kitomis kaimyninėmis valstybėmis dėl bendrų apsigynimo planų ir t.t.

Toliau Bevinas pastebėjo, kad jeigu viską naikinantis atominis karas kiltų, tai dėl to būtų kalta tik Sovietų Rusija.

Kai dėl kaimyninių valstybių, kurias, ryšium su gynimosi planais, paminėjo Bevinas, tai manoma, kad jis turėjęs mintyje, Belgiją, Olandiją ir kitas demokratines Vakarų valstybes.

Savo kalboje Bevinas, be to, akcentavo tą faktą, kad Didžioji Britanija yra pasiryžusi vykdyti ginklavimosi programą, kuri, faktinai buvusi nutraukta tuojau po karo.

Sovietų delegacijos pirmininkas Višinskis, kalbėdamas praeitą šeštadienį, ypač atakavo Britaniją, kuri, girdi, drauge su Jungtinėmis Valstybėmis, ruošianti karui prieš Rusiją visą Vakarų Europą.

Kadangi Višinskis atvirai kaltino Vakarų valstybes, besiruošiančias atominiui karui prieš Rusiją, tai ši Bevino kalba buvo tiesioginis atsakymas Sovietams.

Bevinas, tarp kita ko, pastebėjo, kad Sovietų Rusija be reikalo rūpinasi. Vakarų valstybės jos nesirengia pulti. Be, girdi, jeigu Sovietų Rusija, siekdama naujų teritorijų, bandytų kitus pulti, tai Vakarų valstybės bus pasiruošusios gintis.

Pastebėtina, kad Višinskis Bevino kalbos metu stipriai nervavosi.

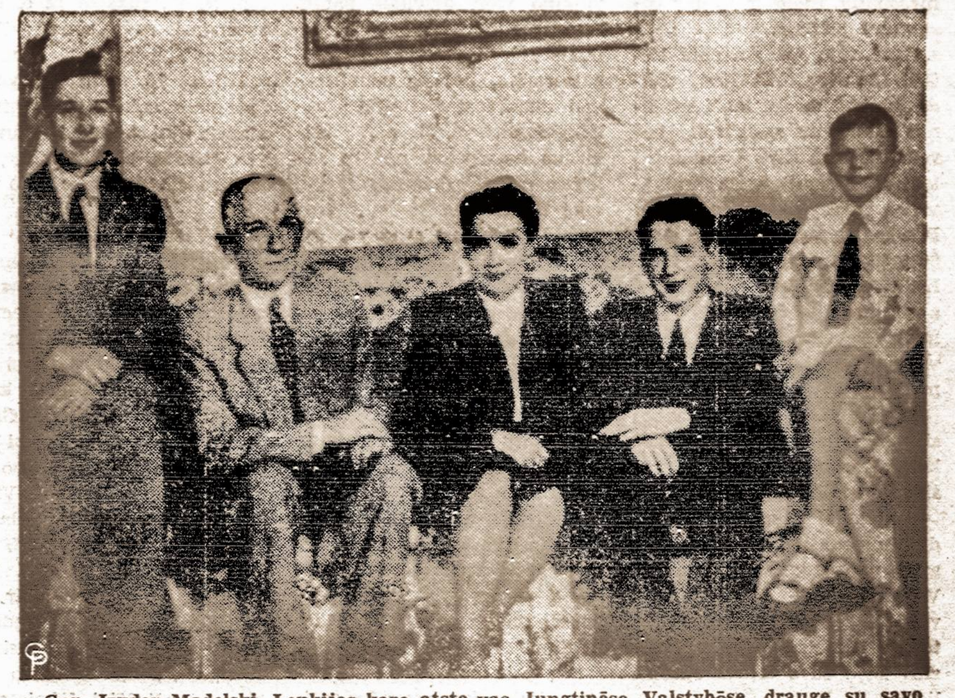

Gen. Izydor Modelski, Lenkijos karo ątsto vas Jungtinėse Valstybėse, drauge su savo žmona ir vaikais, atsisakė grįžti į komunistų kontroliuojamą tėvynę. Modelskiai norėtų apsigyventi Amerikoje.

Laukaitis–All American Committee Priešaky

Baltimore Sun rugsėjo 19 d. praneša, kad Marylando valstybės Republikonų partijos centras pavedė adv. W. F. Laukaičiui sudaryti "All American Committee', į kurį įeina italų, žydų, lenkų, graikų, vokiečių, lietuvių ir kitų tautybių atstovai.

Lord Baltimore viešbutyje, Baltimorėje, įvyko pirmasis to komiteto susirinkimas, kuriame buvo aštriai kritikuojama Demokratų administracija, ypač jos užsienio politika, liečianti Atlanto čarterį ir t.t.

Adv. W. F. Laukaitis, tarp kita ko, pastebėjo, kad, jo įsitikinimu, būsimoji Republikonų administracija nebus pagrįsta apgavystėmis. Be to, Laukaitis įspėjo, kad demokratai dabar žada padėti atstatyti nepriklausomą Lenkiją, Lietuvą ir kitas Sovietų sferoje esančias valstybes tik todėl, kad jiems rūpi gauti tų tautybių balsus....

Pažymėtina, kad "All American Committee" yra padalintas į keletą skyrių. Lietuvių amerikiečių skyriaus pirmininku išrinktas Paul Gurklis. Iki šiol All American Committee sudaro septyni toki įvairių tautybių skyriai, kuriems, kaip jau sakyta, vadovauja mūsų tautietis, SLA prezidentas, adv. W. F. Laukaitis.

SOVIETAMS PRIMINĖ BALTIJOS VALSTYBES

Belgijos užsienio reikalų ministeris Paul-Henri Spaak, kalbėdamas Jungtinių Tautų Pilnaties posėdyje, Paryžiuje, Sovietų Rusijos adresu pasakė daug karčio tiesos. Jis pastebėjo, kad Vakarų pasaulis privalo jungtis prieš Sovietus, "kurie pavojingesni, negu carai."

Toliau Spaak, žiūrėdamas į Sovietų delegacijos narius, taip pasakė:

"Kiekviename krašte jūs laikote penktąją koloną, prieš kurią Hitlerio penktoji kolona buvo niekas kita, kaip tik skautų būrys."

Belgijos užsienio reikalų ministeris, be to, Sovietam prikišo ekspansiją, sakydamas:

"Jūs užgrobėte Baltijos valstybes ir Lenkiją!"

Spaak kaltino Sovietų Rusiją dėl Berlyno ir Vienos politikos, kurios tikslas esąs išvaryti Vakarų sąjungininkus iš tų miestų ir teritorijų. Toliau jis pastebėjo kad Sovietai siekia įsistiprinti Reino krašte. Girdi —

"Mes jaučiame, kad jūs jau esate Reino krašte, ir štai kodėl mes jūsų bijomės."

Savo kalbą Spaak, betgi baigė ramiai, kviesdamas Sovietus padėti atstatyti taiką Europoje ir t.t.

Po Spaak kalbos į tribūną išėjo Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Schumanas, kuris pareiškė, kad Vakarų sąjungininkai nesitrauksią iš Berlyno.

JIE SABOTAVO...

Du amerikiečiai, Standard Oil kompanijos atstovai Vengrijoje, Paul Ruedemann ir George Bannantine, buvo sulaikyti komunistų kontroliuojamos Vengrijos valdžios organų ir po septynių dienų tardymo paleisti. Jie buvo paleisti tik po to, kai sutiko pasirašyti "prisipažinimą", kad "sabotavę" Vengrijos aliejaus produkciją.

Sovietai neišeis, – pareiškė Višinskis

Kaip žinoma, Amerika, Anglija ir Prancūzija nutraukė pasitarimus su Sovietų Rusija ir dėl Berlyno blokados įteikė formalų skundą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai.

Tuojau pradėta spėlioti, kaip šiuo atveju pasielgs Sovietų Rusija. Šiomis dienomis Paryžiuje Višinskis anglų spaudos korespondentams pareiškė, kad Sovietų Rusija neketinanti pasitraukti iš Jungtinių Tautų. Kalbėdamas angliškai, Sovietų delegacijos pirmininkas The Daily Herald korespondentui pareiškė:

"Mes neapleisime Jungtinių Tautų. Mes liksime ir dirbsime drauge su kitomis pasaulio tautomis."

Korespondentas pažymi, kad Višinskis kalbėjęs labai atsargiai, vengdamas ką nors įžeisti.

Mat, buvo manoma, kad Sovietų Rusija, protestuodama prieš trijų didžiųjų Vakarų valstybių skundą, gali apleisti Jungtines Tautas ir kartu išsivesti visus savo satelitus.

Gen. Smith sako, kad karo nebus

Amerikos ambasadorius Maskvoje, gen. Smith, kuris rugsėjo 27 d. turėjo ilgą pasikalbėjimą su prezidentu Trumanu, vėliau priėmė spaudos atstovus. Jis pareiškė, kad Amerikos santykiai su Sovietų Rusija dar niekad nebuvo toki aštrūs. Bet kai vieno laikraščio korespondentas paklausė, ar dėl to gali kilti karas, gen. Smith atsakė: "Tai per gilus klausimas man atsakyti." Toliau ambasadorius pastebėjo, kad, jo įsitikinimu, dabartinė krizė būtų galima pašalinti.

Gen. Smith kalbėjosi su prezidentu Trumanu traukinyje — pakeliui į Dallas, Texas.

ĮVYKIAI PASAULY

— Iš Helsinkio pranešama, kad komunistai sukėlę eilę streikų Turkų ir kituose Suomijos uostuose.

— Pakistano valdžia visose provincijose pradėjusi plačią komunistų medžioklę.

— Sovietų Rusija kaltina Suomiją taikos sutarties sulaužymu, nes pastarosios valdžia nedraudžianti šauliams vykdyti karinius pratimus.

— Iš Prahos pranešama, kad Vengrijoje "fašistai" Mor mieste bandę susprogdinti Sovietų armijos paminklą.

— Berlyno socialdemokratų spauda rašo, kad Sovietų zonoje komunistai pradėję organizuoti armiją, kurią sudaro grįžę iš Rusijos karo belaisviai.

— Indonezijos krašto apsaugos ministerija praneša, kad komunistų sukilimas Javos saloje baigiamas likviduoti.

— Iki šiol Argentinoje suimta 22 asmenys, kaltinami planavę nužudyti prezidentą Peroną ir jo žmoną.

— Iš Tokijo pranešama, kad gen. MacArthuras vėl kritikavęs Sovietų Rusijos elgesį ryšium su japonų karo belaisvių paleidimo vilkinimu.

— Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Schumanas, kalbėdamas Jungtinių Tautų Pilnaties posėdyje, pareiškė, kad, ryšium su Berlyno blokada, Sovietų Rusija iki šiol neparodžiusi nė mažiausio noro bendradarbiauti.

— Naujasis Kubos prezidentas Ramon Grau San Martin ruošiasi dovanoti bausmę amerikietei šokėjai Satirai, kuri, dėl nušovimo savo meilužio, pernai metais buvo nuteista 15 metų kalėti.

— Reikalaujama, kad Ilses Koch, buv. Buchenwaldo konc. stovyklos viršininko žmonai, būtų paskirtas naujas teismas. Amerikiečių karinė vadovybė Vokietijoje pereitą savaitę Ilses Koch bausmę kalėti iki gyvos galvos pakeitė 4 m. terminu.

— Mexico mieste, Meksikoje, įvyko eucharistinis katalikų kongresas, kur dalyvavo kelių kraštų aukšti dvasininkai.

— Įgriuvus luboms, Palmet teatre Berlyne žuvo 18 žmonių.

Kaltina kongresą

Prezidentas Trumanas, kuris šiuo metu važinėja su rinkiminėmis agitacijos prakalbomis, vis dar kaltina republikonišką kongresą. Kalbėdamas iš traukinio, sustojusio kažkur Texas valstybėje, prezidentas Trumanas pareiškė, kad republikonai pradėję šnipų tyrinėjimą todėl, kad tuo būdu jie norį nukreipti visuomenės akis nuo to, ko Kongresas nesąs padaręs, būtent, neleidęs įvesti kainų kontrolę ir t.t.

Spaudos korespondentai pastebi, kad prezidentas Trumanas įsitikinęs, jog jis tikrai laimėsiąs lapkričio mėnesio rinkimus.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Grįžę į Lietuvą, sovietai atgaivino žemės reformą. Kurie nacionalizuotąsias žemes buvo atgavę vokiečių laikais, tiem palikta dabar tik 5 ha.

Gyvasis ir negyvasis inventorius jiem buvo atimtas. Tai vadinama nubuožinimu.

"Nubuožinamą" inventorių perduodavo "naujakuriam" arba sovchozam.

"Nubuožinimo" procedūra buvo ypačiai taikoma nuo 1946 m., apkaltinant ūkininkus fašistais, reakcionieriais.

Buvę dvarai apie 100 ha paversti sovchozais. Sovchozais arba kolchozais vertė taip pat deportuotųjų ar pabėgusių ūkius, įkurdindami juose rusus. Sovchozuose dažnai stovėdavo ir kariuomenės daliniai.

giausia jų Klaipėdos krašte,

Kolchozų nėra daug. Daukur partizanų veikimas silpniausias. Mažiausia jų Suvalkijoj.

Tarp individualaus ūkio ir kolchozo yra pereinamasis laipsnis — "grupinės sodybos". Jose turtas dar nenusavinamas, bet tik paskirstomos funkcijos. Tai sistematingas pratinimas į kolchozus.

Šalia žemės reformos ir nubuožinimo, kita sekminga priemonė ūkininkų klasei likviduoti yra piliavos.

Piliavos skiriamos už dirbamą ir nedirbamą žemę. Už nedirbamą žemę tų, kurie yra deportuoti, piliavos išskirstomos valsčiaus ūkininkams.

Už piliavas mokama. Bet tiek, kad vietom gautas atlyginimas tesudarydavo vos keturioliktą dalį reikiamų valstybei mokėti mokesčių. —Supiltos piliavos nesti racionaliai suvartojamos. Mariampolės sandėliuose supilti javai sužaliavo. Kai apžiūrėjo, mėgino juos iškeisti su ūkininkais į sveikus, už sveikų grūdų centnerį duodami 7 cent. sužaliavusių.

Ūkis negali būti našus ir dėl to, kad nėra darbo jėgos.

Daug vyrų yra išvežta, dalis buvo pasitraukę į tokius darbus, kurie atpalaidavo nuo karo tarnybos. Dalis bijodami išvežimo pasitraukė iš namų. O samdytis iš šalies galima tik teoretiškai. Šalia samdinio algos reikėjo už jį mokėti dar ir valstybei iki 200 črv. (2000 rb.). Tokių mokesčių ūkis nepakelia, ir nuo samdinių tenka atsisakyti.

Tokios ūkinės akcijos rezultatas ūkiniu atžvilgiu yra žiaurus.

1947 m. neapdirbto žemės ploto buvo 40 nuošimčių. Gyventojų maitinimas net kaime sumenkėjęs. Idėjiškai tai yra bolševizmo doktrinai laimėjimas, nes ūkio sunaikinimas ir žmonių marinimas turi vesti į to ūkio naują pavidalą — kolektyvinį.

Kuliamos mašinos nacionalizuotos.

Ūkininkam skiriama dar ir kita viešoji prievolė: iškirsti ir parvežti turi 30 erd. miško kas turi 2 arklius. Kas turi 3, — turi pargabenti iki 60 erd. Pažymėtina, kad miško kirsti varo ne į artimiausią mišką, bet į tolimesnį, o į artimąjį mišką atvaro ūkininkus iš toliau.

Miškai kertami ir gabenami į... Don-baso sritį.

Prezidentas Trumanas, apsuptas politikinių ir filmų artistų, kalba Gilmore Stadione, Los Angeles, kur jis buvo entuziastiškai sutiktas.

Amerikos Lietuvių Savaitė

KĄ VEIKIA ATHOLIO LIETUVIAI

ATHOL, MASS. — Šis miestas nedidukas, tiesa, bet švarutis. Išsidėstęs labai gražiame, kalnų, ežerų ir upelių apsuptame slėnyje.

Gyventojų čia yra apie 15,000. Lietuvių apie 1000. Būdinga, kad čia su labai mažomis išimtimis apsigyvenę beveik tik biržiečiai - vabalninkiečiai. Pirmutinis ča apsigyvenęs lietuvis - vabalninkietis Braška Jonas, atvykęs prieš 60 metų. Antras — raseinietis, Kuliešius. Daugumas lietuvių, apsigyvenusių čia prieš 35-40 metų. Beveik visi vedę lietuvaites ir susilaukę gražių šeimų.

Prieauglis sekmingai mokosi vietinėse valstybinėse mokyklose ir nemaža yra baigiusių vietinę "High School."

Sekmingai čia verčiasi gydytojų praktika du broliai — gydytojai Dudžiai, advokatė Vaitkevičiūtė - Krištopaitienė, vaistininkė Tina Tamošiūnaitė. Visi jie čia užaugę ir mokslus išėję savo srities specialistai.

Visi senesni ateiviai lietuviai gražiai nuosavuose namuose gyvena, pelnydami dauguma vietoje garsiuose matavimo instrumentų fabrike "Starret" Co. ir įvairių grąžtų ir piūklų — "Union Twist Drill Co." — fabrike. Yra čia dar ir kitų dirbtuvėlių, avalinės, žaislų, medinių baldų ir kt., bet jose, kaip antraeilės reikšmės savo "garsumu", lietuvių mažiau tedirba.

Pažymėtina, kad be suminėtųjų inteligentinių profesijų lietuvių, gražiai išėjusių į "paviršių" čia yra keli lietuviai biznieriai: Gildutis, Vištartas, Gabrys, Kilbauskas, kuris bene turtingiausias.

Turi čia lietuviai "senimas" savo "Piliečių Klubą", kur dažnokai susirenka alučio patraukti, pakoziruoti, na, vienas - kitas mėgsta papolitikuoti "tėvelio" 'Juozo naudai, bet tokių čia nedaug ir, reikia pripažinti, kad jie pasisekimo neturi.

Moterys turi savo atskirą klubą — "seklyčią", kur renkasi pasidalinti įspūdžių, mezga, čia aptaria kada ir kokia proga surengti "parę' ir t.t.

Moterų klubui vadovauja maža iš Vabalninko čia atvykusi, čia išsimokslinusi p-lė Emilija Petrauskaitė, kuri, galima sakyti, turi nemaža įtakos ir "piliečių" klubui.

Turėjo čia lietuviai ir savo kooperatyvą, dėja, tačiau, kaip vietiniai porina — "vėžys" jį pasmaugęs be vilties kada nors prisikelti. Patalpos taip ir tebestovi tuščios, o "manadžeris" darbuojasi "šapoj.'

Gaila, kad apie jokį kultūrinį veikimą taip nieko konkretaus čia ir negirdėti.

Yra lietuviška parapija, prieš daugiau kaip 30 metų įkurta čia apie 13 metų klebonavusio kunigo-žymaus lietuvių veikėjo - patrioto Augustino Petraičio, kurio rūpesčiu ir triūsu nupirktas sklypas, pastatyta bažnyčia ir klebonija.

Kunigas A. Petraitis nepasitenkino vien dideliais parap. organizavimo, statybos (be kapitalo!) vykdymo rūpesčiais, pastoracija, bet jis nenuilstamai darbavosi lietuvybės palaikymo srityje. Jis mokė vaikučius lietuviškai ne tik katekizmo, bet skaityti, rašyti, sekė lietuvių vaikučiams gražias lietuviškas pasakas, legendas, mokė tautinių šokių, scenos veikalėlių ir t.t. Jo darbo vaisiai tenuvys tik su gyvybėmis tų, į kurių jaunas sielas jis įkvėpė lietuviškumo: savo tėvų šalies, tėvų kalbos, tėvų krašto papročių meilės. Su dideliu malonumu ir jautrumu atsimena jį ir šiandieną atholiečiai lietuviai.

Jau eilė metų šiai lietuvių parapijai vadovauja kun. klebonas P. Juraitis (buv. Jurevič?). Žmogus nebejaunas, keleris metus pabuvęs "raudonaujame rojuje" — Solovkų salose prie sunkių miško kirtimo darbų, kur praradęs sveikatą.

Jam padeda kun. Mažukna, čia augęs lietuvis. Be parapijinio darbo jam tenka vadovauti "vyčiam" ir vaikučių katechizacijai bei kitkam, ko klebonas nesuspėja.

Tačiau, giliai atsidusdami parapijiečiai dažnai mini, kad niekas dabar vaikučių, kaip būdavo kun. Petraičio laikais, lietuviškai ne tik skaityti-rašyt nebemoko, (apie kitą ką jau ir nebesvajojama), bet ir katechizacija vykdoma anglų kalba. Pavydi vargšai, mažulėliai, savo sesutėms ir broliukams, kun. Petraičio laikais augusiems, nes jie ne tik viso to, ką vyresnieji apie savo tėvelių kraštą žino, - nežino, bet ir savo gimtosios kalbos jau nebemoka. Dažnai mamytei į lietuvių kalba klausimą atsako "anglickai." Taip, neabejotinai čia didelis ir kunigėlio "nuopelnas'. Jaunesnioji jaunimo karta, aiškiai rieda nutautėjimo pakalnėn. Gaila!

Gyvena ir darbuojasi čia su bitelėmis ir karvelėliais, geras lietuvis-patriotas, raštytojas ir poetas Padangės Aras. Deja, dėl susidėjusių aplinkybių, jis platesnio masto kultūrinės veiklos vykdyti negali, jam, kaipo dvasiškiui savo organizacijos drausmė privaloma.

Veikia parapijinės moterų šv. Onos, šv. Rožančiaus paslapčių ir kt. draugijos, kurios neblogai gyvuoja, sekmingai vadovaujamos p. Stellos Jasinskienės ir kitų.

BALFo skyrius irgi yra. Veikia: vykdo drabužių ir pinigų rinkimo tremtiniams šelpti vajus, bet jam nesiseka organizuoti nors kelių butais ir darbu aprūpinimo pasižadėjimų, dėl to nesitikima kiek didelesnio skaičiaus tremtinių čionai be tų, kuriuos artimi giminės pasikvietė arba paskiri taurūs lietuviai-geraširdžiai žmones, geri katalikai kviečia.

Pažymėtinas tremtinių rėmėjos: P. P. Voitkevičienė, Jasinskienė, Tamašiūnaitė Tina, Tamašiūnaitė Emilija ir kitos kelios.

Iki šiol iš tremties čia tėra atvykęs vienintelis buv. D. P., kuris šio mėnesio pabaigoje išvyksta Chicagon. K. P.

Minėjo Tumšių vedybų sukaktį

POMPTON LAKES, N. J. — Salomėja Tumšienė, iš Brooklyn, N. Y., rugsėjo 18 d. buvo surengusi savo sūnaus Zygmanto Tumšio ir jo žmonos Marijos 15 metų vedybinio gyvenimo sukakčiai paminėti staigmeninį balių. Z. Tumšys yra jaunas biznierius ir turi įsigijęs čia puikų saliūno biznį.

Svečiai iš Brooklyno, kur Zygmantas Tumšys gimė ir augo, sukaktuvininkų pasveikinti buvo nuvykę specialiu busu. Nuvykę į Pompton Lakes, N. J., jie linksminosi iki vėlybo vakaro. Šiuo kartu svočios pareigos tekę D. Gurklienei, o svoto — Kaziui Zaveckui. Svečių tarpe buvo Jonas Mačiukas, žinomų Vikrikų žentas, su žmona Stella, K. Stankūnienė, Urbiene, M. Kariznienė, Račiūnienė, S. Laimikienė, A. Tumšys, ir kiti brooklyniečiai. "Jaunavedžiai" buvo apdovanoti gausiomis dovanomis, už ką šiuo svečiams nuoširdžiai dėkojama.

Svečius su armonika linksmino Jonas Mačiukas. K. T.

PAVYDAS – BIAURI LIGA

WATERBURY, Conn. — Iš viso reikia pripažinti Amerikos lietuviai yra nuoširdūs žmonės. Tai rodo kad ir tremtinių rėmimas. Vieni iš jų tai daro per organizacijas, antri — per BALFą, o dar kiti susibūrę į grupeles. Veikia tokia grupelė ir Waterbury, kuri renka drabužius, aukoja pinigus, perka maistą ir siunčia maisto siuntinėlius tremtiniams, o ypač seneliams, sergantiems, našlaičiams, studentams ir kitiems.

Dėl to, rodos, niekas negalėtų kritikuoti. Tačiau atsiranda žmonių, kurie, pamatę kaip gražiai veikiama, negali to pakęsti ir suserga pavydo liga. Yra čia šiaip, rodos, neblogų moterėlių, bet negailestingai pavydo liga susirgusių. Jos sau kasdien susirenka į vienos naslės bedantės krautuvę "paseimavoti." "Dienotvarkė" jų kasdien ta pati.... kad tas ir tas didelis bedievis, o tas "fašistas", o, žiūrėk, kam siunčia, o kam nesiunčia ir taip toliau be galo.

Tuo "seimavojimu" jos savo darbo nebaigia, bet pasipilusios į gatves ir pasigavusios nekaltas moteris, joms bando įrodyti savo "širdį", kad ir jos siunčia siuntinėlius, žinoma, tik geriems žmonėms, o ne "fašistams."

Ir blogiausia, kad šiom ligonėms nėra jokių vaistų. Nei tremtinių vargai, nei kunigo pamokslai joms negelbsti.

G. Žinąs.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

BOSTON, Mass. — Steponas Minkus, vietos biznierius atidarė jau trečią gėlių krautuvę. Ji veikia 666 Washington St., Dorchestery. Krautuvėje yra visokiausių gėlių bei šiaip dovanų.

Naują apdraudos agentūrą atidarė Minkuvienės sesuo Irena Paltanavičiūtė - Williamson su savo vyru Wilfred. Įstaiga įsikūrė 71 Farragut Road, So. Boston.

Šio rudens linksmasis piknikas po stogu ir gražuolės balius įvyks spalio 9 d. Municipal salėje, Broadway tarp G ir H St., So. Boston. Numatyta smagi programa. Bus taip pat ir šokių konkursai, rodomos filmos, išrinkta Miss Lithuania ir kt.

Lietuvių radijo korporacija, kuri rengia šį piknką, tikisi sulaukti daug svečių.

ATVYKSTA PAVIEŠĖTI BRAZILIJOS LIETUVIS

Brazilijos lietuvis pramoninkas Kazimieras Naruševičius su Brazilijos pramoninkų ekskursija spalio 4 d. atvyksta į New Yorką. Jis yra stambaus geležies dirbin. fabriko savininkas. Ekskursantai numatę viešėti Washingtone, Chicagoje, Philadelhijoje ir, be to, aplankyti Kanadą.

ARTISTAS STASYS PILKA VEIKIA

CHICAGO, Ill. — Buvęs Kauno Valstybės Teatro aktorius Stasys Pilka, neseniai atvykęs iš Europos, stato Chicagos lietuvių scenoje S. Čiurlionienės veikalą Aušros Sūnūs. Vieną iš pagrindinių vaidmenų atliks pats režisierius.

Šį Čiurlionienės veikalą Chicagoje pirmą kartą Pilka yra pastatęs prieš 20 metų, kai pirmą kartą lankėsi Jungtinėse Valstybėse.

GRETA SHELLS HAWAJŲ SALOSE

Amsterdam, N. Y. — Žinomo valstininko J. Schells duktė Greta du mėnesius atostogavo Hawajų salose. Greta studijavo Albany universitete. Įdomu, kad ir tose salose Greta sutiko lietuvį. Savo įspūdžius Greta žadėjo aprašyti Vienybėje.

Polyna Stoškiūtė, Metropolitan operos dainininkė, spalio 29 d. dainuos Worcestery, savo gimtajame mieste.

Pagerbė Kerbelius

AMSTERDAM, N. Y. — Rugpiūčio pabaigoje suėjo lygiai 25 metai gražaus šeimyninio Miko ir Liudvikos Kerbelių gyvenimo sukaktis. Draugai nepamiršo jų pagerbti. Artimieji draugai, jų tarpe artistas Juozas' Olšauskas, M. Kazlauskas ir kiti šią žinią pranešė plačiai Amsterdamo visuomenei, kuri susirinko šauniai staigmenos puotai į Broad Alban Hotel. Pagerbti sukaktuvininkus, kad ir vėlai apie tai sužinojus, susirinko virš šimtas žmonių, jų tarpe— giminės, draugai, daug biznierių.

Gražios lietuviškos šeimos pagerbimui vadovavo advokatas Antanas Stokna. Kalbas, kuriose buvo nušviesta sukaktuvininkų nuopelnai lietuvių visuomenei, pasakė dr. A. A. Kindar, M. Kazlauskas, J. Olšauskas, dr. Schell-Šidlauskas, BALF atstovas Jonas Valaitis, A. Lukšis ir kiti.

Mikas ir Liudvika Kerbeliai užaugino sūnų Edvardą, buvusį armijos leitenantą, kuris dabar sėkmingai dalyvauja Real Estate biznyje su tėvu, dukrą Mirgą ir dar augina sūnų Miką, Jr. Jie plačiai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Mikas Kerbelis pirmojo karo veteranas, dabar jis yra Amsterdamo Namų Sąvininkų Sąjungos pirmininkas, taip pat, kaip ir jo žmona, priklauso lietuviškoms bei kitataučių organizacijoms. Kerbeliai, po iškilmingo sukaktuvių paminėjimo, išvyko trumpom atostogom prie Lake George, N. Y.

Nuoširdžiam Vienybės skaitytojam linkime sekmės.

V. B.

SUSIŽADĖJO

Amsterdam, N. Y. — Žinomų biznierių Jono ir Sofijos Bablinskų sūnus Edvardas susižadėjo su Miko ir Liudvikos Kerbelių dukra Mirga. Šaunios vestuvės numatomos spalio mėn.

Sekmingas piknikas

LINDEN, N J. — Rugs. 12 d. įvyko J. Stuko radijo piknikas. Diena pasitaikė labai graži. Žmonių prisirinko pilnas Lindeno parkas. Pasirodė, kad tokiai miniai žmonių vieta parke buvo per maža.

Programa buvo įvairi. Dainininkai, Apreiškimo parapijos vyrų choras iš Brooklyno, vedamas. Sako, dainavo sutartinai ir gražiai.

Svečiai pasakė po trumpas kalbas. Kalbėjo: kun. Bastakys, gen. Černius, Simutis, Černienė, Grigaitienė ir kiti.

Po to sekė tautiniai šokiai, vadovaujant Lilijai Stilsonaitei. J. Stuko radijo tautinių šokėjų grupė "Rūta' susideda iš trisdešimts jaunuolių šokėjų. Jiems teko šokti parko vidury, nes svetainėje vietos buvo per maža. Jie šoko jonkelį, suktinį ir malūną. Šoko gražiai, nors ir buvo gana keblu šokti ant žvyruoto tako.

Šita tautinė šokėjų grupė pasižymi su šokiais ir plačiau. Ypatingai juos pamėgo vienas švedų klubas Somerville, N. J.

Klubo savininkas Lillia juos įvertina ir jie šoka sykį per mėnesį lietuvių tautinius šokius ir žaidžia žaidimus. Šokėjams vadovauja Lillija Stilsonaitė.

Šokėjų grupė turi pakvietimą šokti televizijos programoje. Už šios didelės šokėjų grupės veikimą tenka didelė garbė J. Stukui, jų tėveliams ir jų mokytojai Lillijai Stilsonaitei.

Karo metu Stilsonaitė taipgi važinėjo iš New Yorko į Philadelphiją mokyti Vaidelyčių šokėjų, kurios labai gražiai pasižymėjo daugely vietų. Jos šoko New Yorke Times Sq. ir padėjo parduoti karo bonus. Jų garbei SLA tuokart pirko net už penkiasdešimt tūkstančių dol. karo bonų. N.

A. Žilinskas, BALFo finansų sekretorius, gydosi ligoninėje.

HARTFORD AVENUE RESTAURANT
Andrew Svirinas, sav.
36 HARTFORD AVENUE
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 6639

LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
J. Markiewitz and Sons
15 Trumball Street
NEW HAVEN, CONN.

ADAM'S SERVICE STATION
Adomas Radauskas, sav.
Padangos, gazolinas ir aliejus
GROSERIO KRAUTUVĖ
808 Main St. Watertown, Conn.
Tel.: Watertown 278

Cherry Restaurant
Malonus patarnavimas
GĖRIMAI IR VALGIAI
248 Cherry Street
WATERBURY, CONN.
Tel. 5—6476

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

Bee Hive Restaurant
VINCAS A. ALUKONIS, sav.
ALUS IR UŽKANDŽIAI
56 High Street
NASHUA, N. H.

Lietuviams gerai žinomas restoranas
CITY LUNCH
J. KAIRIS, Sav.
42 Millbury St.
Worcester, Mass.

Empire Laundry
17-35 Myrtle Street
LYNN, MASS.

Boston Baking Co.
Lietuviška
DUONA IR PYRAGAI
8 Ames Street
Lowell, Mass.

Lowell Bottling Co.
L. PAULAUSKAS, sav.
ĮVAIRŪS GĖRIMAI
573 - 575 Lawrence St.
LOWELL, MASS.
Tel. 2-7361

Stanley's Cafe, Inc.
Stasys ir Frances Puidokai, sav.
313 Park St.
Lawrence, Mass.
Tel. 2-9346

Sunki st Bakery
Lietuviška
DUONA IR TORTAI
Vladas Krasauskas, sav.
93 Exchange Street
Lawrence, Mass.

Lietuviška Aludė
Jonas Grigaliunas, sav.
388 Hampshire Street
LAWRENCE, MASS.

FRANK T. ROHM
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
karo veteranas
Liūdesio valandoje sąžiningai patarnauja
434 STRATFORD AVE. BRIDGEPORT, CONN.
Tel. 4—8498

SUNSET RESTORANAS - SVETAINĖ
Danielius Usanis ir Juozas Rasiulevičius, sav.
SVETAINĖS VESTUVĖMS IR KITIEMS PARENGIMAMS
456 Wethersfield Avenue Hartford, Conn.

HATCHKISS STREET GARAGE
JONAS J. MAZILIAUSKAS, sav.
DODGE sunkvežimiai ir karai PLYMOUTH karai
PILNAS KARŲ TAISYMAS
47 HATCHKISS ST., NAUGATUCK, CONN.
Telefonai:
Biznio Naugatuck 5727 Rezid. Woodbury 321-3

FLAMINGO RESTORANAS
Ciprijonas Paskevičius ir Sūnūs, sav.
ALUS IR UŽKANDŽIAI
28 Factory Street Nashua, New Hampshire
Tel. 4159

LITHUANIAN CAFE
BALYS MASYS, savininkas
VYNAS — LIKERIAI — ALUS
171 WASHINGTON STREET HAVERHILL, MASS.

NEW BRITAIN, CONN.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią pirmos rūšies maistą
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 Park Street Tel. 1481

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 Spring Street Tel. 8774

WATERBURY, CONNECTICUT

BLUE SHUTTER RESTAURANT
Mūsų patalpos tinkamos baliams, vestuvėms ir kitokiems pokyliams
Aplankykite mūsų Bavarišką kambarį
FLORENCE YUSKAS DANOSKY, sav.
776-780 BANK STREET Tel. 3-9652

JOE'S TIRE SHOP
Joe Samoska, Savininkas
241 N. MAIN STREET
Telefonas 3-2414

CASINO GARDEN RESTORANAS
Vincas ir Marija Lang, savininkai
PUIKŪS GĖRIMAI, LIETUVIŠKI VALGIAI
SALĖ PRAMOGOMS IR PARKAS VASARAI
Penktadieniais ir Šeštadieniais Muzika
128 NORTH ELM ST. Tel. 49920

RENDEVOUS RESTAURANT & GRILL
Ona Pakamanaitė-Dapšienė ir Sūnus, savininkai
ĮVAIRŪS GĖRIMAI IR VALGIAI
MALONI VIETA SUSITIKIMUI
685 No. Riverside Streeet Tel. 3-9932, 3-6864

PHILADELPHIA, PA.

NATIONAL PRODUCTS CO.

HARRY A. CAPLEN

Alui pilstyti priemonės. Stiklai barui. Indai. Šakutės ir šaukštai. Stiklai ir krėslai.

Barų įrengimai.

109-113-115 NORTH 2nd ST.,

DAPŠIS CAFE—LIETUVIŠKA UŽEIGA

Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.

1327 W. SOMERSET STREET

Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.

GUS TUNAITIS

— RESTORANAS —

3701 Old York Road

SONIA CAFE & RESTAURANT

SOPHIE MICH, sav.

LIKERIAI VYNAS-ALUS

9 S. Seventh Street Tel. Market 9916

BARTH'S CAFE

BALTRAMIEJUS BURZA, savininkas

3405 N. 2nd Street Telefonas NE 4-0465

RESTORANAS - BARAS

E. LAURUTIS, savininkas

ĮVAIRŪS GĖRIMAI, GERI UŽKANDŽIAI

3100 N. 10th STREET PHILADELPHIA, PA.

GRUSH HOTEL AND BAR

ADAM GRUSH, SAV.

Kampas BROAD ir RACE STREETS

(prie Broad Street Stoties)

Tel. Rittenhouse 6-6530

WOODLAND CAFE

B. J. TRIBULAS, Sav.

63rd STREET at WOODLAND AVENUE

Telefonai: *Saratoga 9656, West 4117*

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA

ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.

113 SOUTH 34th STREET

Arti Pennsylvanijos Universiteto

RAY'S CAFE

RAYMOND WASIKONIS, sav.

ALUS—VYNAS—LIKERIAI—UŽKANDŽIAI

2826 MASTER STREET PHILADELPHIA, PA

Tel. PO 5-2224

BROCK'S CAFE

ĮVAIRŪS GĖRIMAI IR UŽKANDŽIAI

JOHN BROCK, sav.

2227 PINE STREET PHILADELPHIA, PA

Tel. LO 7-9144

JIM'S TAVERN

ANNA IR JIM WICKIS, sav.

GĖRIMAI IR VALGIAI

Žuvies maistas — mūsų specialybė

2500 S. DEWEY ST., PHILADELPHIA, PA.

Tel. BE 6-2139

MRS. ADAMS CAFE

Alice Valančienė, sav.

PUIKŪS GĖRIMAI IR VALGIAI

2701 W. THAMPSON ST. PHILADELPHIA, PA.

Tel. STevenson 2-5625

JOHN STARAHS

RESTORANAS IR BARAS

34 No. 8th Street (kampas Filbert St.)

PHILADELPHIA, PA.

PETER DAVIDONIS

VYNAI — LIKERIAI - - ALUS

2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

HARTFORDO LIETUVIŲ ŽINIOS

HARTFORD, Conn. — Klūbiečių socialinė veikla — šokių pramogos — prasidėjo ir labai sekmingos. Klubo socialinis skyrius planuoja meniškų ir ktokių pramogų rengimus. Pirmiausia bus klubiečių susikaupimo vakarėlis su bankietu spalio mėnesį, vėliau kitos pramogos. Socialinio skyriaus nariai, ypač moterys, šauniai padirbėjo, vasarą palydėdamos, nemažą kapitalą sukėlė įvairiems kultūriniams ir meniškiems reikalams, viso apie $500! Dabar tariasi organizuoti chorą ir dramatišką ratelį.

Kai kurios mūsų klūbietės rimti atsižymėjo savo veikla. Pavyzdžiui, p. Marcelė Pilkauskienė, kuri pardavė bilietų prieš gegužinę už $145! Ji konkuravo su savo vyru ir kitomis klubietėmis — ir laimėjo. Ją susirinkime, įvykusiame rugs. 16 d., klūbiečiai rimtai pagerbė už jos nuopelnus. Kitos lietuvaitės taip pat pasižymėjo ir gavo tinkamą pagerbimą.

Nauji inteligentai

Hartforde apsigyveno muziko St. Šimkaus sūnus Neris ir jo žmona, gydytoja, neseniai atvykusi iš tremties. Tai du nauji ryškūs jaunosios lietuvių kartos inteligentai, kurie papildys mažąjį mūsų šviesiųjų lietuvių būrelį. Gerb. Šimkai apsigyveno pas savo giminaitę, p. Rudzinskienę.

Neris Šimkus jaunas ir labai malonaus būdo žmogus, labai panašus į savo garbingąjį tėvelį kompozitorių St. Šimkų, baigęs ekonomijos ir diplomatijos mokslus Lietuvoje universitete, jo žmona baigė medicinos mokslą Vokietijoj.

Serga veteranas

Sunkiai serga senelis Ant J. Mašiotas, apie 80 metų amžiaus veteranas veikėjas, vienas iš seniausiųjų mūsų kolonijos lietuvių, taurus žmogus. Jo namiškiai, draugai ir visi vietos lietuviai linki jam pasveikti, grįžti į sveikųjų tarpą.

Gerb. Mašiotas, išgyvenęs Hartforde arti pusamžį, išaugino pavyzdingą šeimą, du sūnus karininkai, geri lietuviai. Mašiotas yra SLA 124 kuopos steigėjas, priklauso prie šv. Jono dr., LDS ir kitų vietos organizacijų skyrių bei klubo, visų mylimas senelis veteranas veikėjas. Deja, gandai sklinda, kad jis vargiai pakilsiąs iš sunkios ligos. Bet nenustokim vilties, tikėkim jog jis sugrįš į mūsų tarpą.

TMD planai

Vietos TMD skyrius, kaip teko patirti, rengiasi rudens sezono kultūrinei veiklai. Sk. pirm. Chase veda derybas su Worcesterio menininke p. Meškiene ir yra vilties, kad neužilgo mūsų kolonijos meno mėgėjai susižavės gražiu menišku parengimu mūsų scenoje. Be to, rengiamasi prie paskaitų ir kitų pramogų.

Mirė du "laisviečiai"

Pereitą savaitę staiga, netikėtai mirė du "laisviečių" nariai — virš pusamžio sulaukęs Makoveckas ir Ramoška, dainininkės Ramoškaitės tėvas. Pastarasis sulaukė apie 60 m. amžiaus. Ramoškos laidojime kalbą pasakė drg. Bimbos kolega, W. B-kas. Jo kalba prie velionies Ramoškos karsto, kaip tūli pasakoja, ištraukė ne vieno laisviečių gailią ašarą. Bet kiti stebėjosi, kad drg. A. Bimba nebuvo laidotuvėse. Lai bus lengva jiems Amerikos žemė. V. Rep. X

ŠVENTINS BAŽNYČIĄ

PHILADELPHIA, Pa.— Philadelphijoj yra trys lietuvių R. Katalikų parapijos. Jauniausia iš jų Šv. Andriejaus parapija, 19th and Wallace Str., vadovaujama klebono kun. Čepukaičio su vikarais kun. Gibu ir kun. Pečiukevičium.

Spalio mėn. 3 dieną 10 val. 30 min. bus Jo Ekscelencijos Vyskupo C. J. McCormick iškilmingai pašventinta graži, didelė, mūrinė naujoji parapijos bažnyčia. Ši bažnyčia nėra visai nauja, nes ją 1942 m. lietuvių parapija atpirko iš episkopalų, kurie, bestatydami šią gražią bažnyčią, matyt, buvo perdaug prasiskolinę ir negalėjo išsimokėti. J.K.G.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Licensed Penna and New Jersey

1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110

Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas nemokamai.

Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

BALIN'S FUNERAL HOME

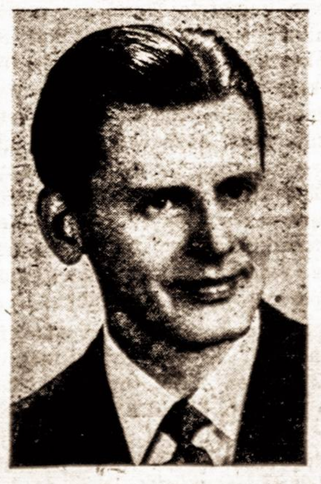

2016 E. ALLEGHENY AVE.,

PHILADELPHIA 34, PA

Tel.: GA 3-1411

Mano laidojimo įstaiga naujai, gražiai įrengta, pagal vėliausius reikalavimus. Liūdesio valandą prašomi kreiptis į mane — suteiksiu tinkamą patarnavimą.

FRANK A. BALIN

Laidotuvių Direktorius

Lietuviškas restoranas miesto centre

JUOZAS SAKOLIS-SAKALAUSKAS, sav.

ĮVAIRŪS GĖRIMAI IR UŽKANDŽIAI

2nd ST. ir MARKET ST., PHILADELPHIA, PA.

Tel. MA 7-9331.

ANNA KASKAS, Metropolitan Operos artistė dainuos pirmą kartą Philadelphijos lietuviams, kurie ruošiasi gausiai dalyvauti Vietnybės koncerte, lapkričio 20 d.

VIENYBĖS KONCERTAS PHILADELPHIJOJE

ŠEŠTADIENĮ,

LAPKRIČIO-NOVEMBER 20 D., 1948 M.

Pradžia 8 val. vak.

LITHUANIAN MUSIC HALL

TILTON STREET IR ALLEGHENY AVENUE

Bus įdomi dainų ir muzikos programa, kurią išpildys žymiausi mūsų artistai.

Rezervuokite bilietą dabar.

BILIETUS GALIMA GAUTI PAS VIETOS BIZNIERIUS, VEIKĖJUS IR KLUBUOSE. ĮŽANGA $1.50.

PHILADELPHIA, PA.

TRAUN'S CAFE

N. E. Cor. 16th and Spring Garden

Phone —

Business LO7-8662, LO7-4967

Residence Cheltenham 2562

NAUJA

Lietuviška Užeiga

VYNAS, LIKIERIAI, ALUS

Raymond Valikonis, sav.

MOUNT VERNON and 12th St. Cor.

Tel. 5-8891

Star Grill

JONAS UKNAS, sav.

Vynas - likeriai - alus

608 N. 11th STREET

WILLIAM VALAITIS

Visokeriopas automobilių taisymas

1730-2 E. Moyamensing Avenue

Tel. Howard 0896

Lietuviškas Restoranas

Antanas Zvigaitis, sav.

Likeriai, Vynas ir Alus

5424-26 Woodland Avenue

Tel. Belgrade 6-5113

LIETUVIŠKA UŽEIGA

Viktoras Mataitis, sav.

ALUS-VYNAS-LIKERIAI

3501 N. 2nd Street

Telefonas NE 4-1275

FRANKFORD AV. CAFE

John Baltaduonis, sav.

1700 Frankford Avenue

Baras - Restoranas

EDMUNDAS FREITICK, sav.

Įvairūs gėrimai ir užkandžiai

612 No. 12th St.

Antanas Medalis

BARAS - RESTORANAS

Vynai - likeriai - alus

3101 N. 9th STREET

BROCK'S CAFE

John Brock, sav.

ĮVAIRŪS GĖRIMAI, UŽKANDŽIAI

2227 Pine Street

Tel. LO 7-9144

RAY'S CAFE

Raymond Wasikonis, sav.

Alus, Vynas, Likieriai, Užkandžiai

2826 Master Street

Tel. PO 5-2224

NAUJAI ATIDARYTAS

Restoranas ir Baras

EDVARDAS IR JULB BRESLAUSKAI, sav.

1645 Margaret Street

(pusė bloko nuo Frankford ave.)

PHILADELPHIA, PA.

Tel. JEfferson 3-2328

LIETUVIŠKAS

Restoranas ir Baras

VLADAS SVIKLA, sav.

Gėrimai ir užkandžiai

2637 E. ONTARIO STREET

ANTHONY MARTIN

Restauranas ir Baras

3759 North 7th Street

SEKMINGAS DZIKO RADIJO PIKNIKAS

PHILADELPHIA, Pa. — Tur būt tik dėl apsileidimo nebuvo tuojau parašyta apie sėkmingą muziko Antano Dziko radijo pikniką, įvykusį rugsėjo 12 d. miesto parke.

Diena pasitaikė labai graži, todėl į pikniką žmonių minios pradėjo rinktis dar prieš pietus. Jeigu norėjai susitikti philadelphietį, kurio nesi matęs metus ar daugiau laiko, tai šiame piknike jį galėjai rasti. Visi žymesnieji šio miesto lietuviai biznieriai, nekalbant apie eilinius Dziko radijo programos klausytojus, buvo atėję į šią didžiulę vasaros sezono pabaigos pramogą. Net vietos klebonai — ir tie buvo matyti šiame piknike.

Ta gausi minia, susirinkusi pasilinksminti, pasivaišinti ir pasižmonėti piknike, liudijo, kad Philadelphijos lietuviai nuoširdžiai remia muziko Antano Dziko kilnų darbą. Kaip žinoma, jau vienuolika metų, kai A. Dzikas veda šias programas. Jų dėka, ne vienas jaunuolis bei jaunuolė išmoko geriau lietuviškai kalbėti, suprato, kad tik būdamas geru lietuviu, gali būti pavyzdingu amerikiečiu. Net piknike kažkas yra pasakęs: "Kai vienas iš mūsų klebonų sako pamokslą, tai tik jo parapijonai girdi, bet kai Dzikas kalba per radiją, tai jį girdi visi Philadelphijos lietuviai..."

Sunku šioje trumpoje korespondencijoje išdėstyti visus muziko Antano Dziko, kaip radijo programų vedėjo, nuopelnus. Jis, be abejonės, šioje srityje galėtų dar daugiau atlikti, jeigu tik jam leistų sveikata. Deja, jis nuolatos jaskundžiasi. Reikia tikėtis, kad jis pagaliau sustiprės ir nekliudomai galės dar uoliau veikti. To Antanui nuoširdžiai linki visi jo programų klausytojai.

—Numatyta išdeportuoti 3 Chicagos lietuviai komunistai.

SAVE BY MAIL

NAUJAI ATIDARYTAS

Lietuviškas Restoranas

Vynas, alus, likieriai ir užkandžiai

JONAS ŽIRADONIS, sav.

Cor. Coal and Nickel St.

POTTSVILLE, PA.

Tel. 9163

Lietuviškas Restoranas

MIESTO CENTRE

Alus, vynas, likieriai ir valgiai.

Juozas Bartashus, sav.

118 No. Centre St. Tel. 9005

POTTSVILLE, PA.

S. BULOTA

Batai ir Vyrams Aprėdalai

NEW PHILADELPHIA, PA.

P. O. SILVER CREEK, PA.

SIMON DRANGINIS

KIRPYKLA

57 Water Street

New Philadelphia, Pa.

VICTOR ELENAUSKAS

Vynas - likeriai - alus

Perka-parduoda senus automobilius

61 WATER STREET,

New Philadelphia, Pa.

Tel. Silvercreek 2961

DR. J. ŠLIŪPAS – CIVILINĖS METRIKACIJOS LIETUVOJE PIONIERIUS

Mūsų didžiojo patrioto aušrininko J. Šliūpo veikloje bene mažiausiai liko nušviestos platesnei visuomenei jo pastangos įvesti Lietuvoje civilinę metrikaciją. Tos pastangos buvo daromos, kai Dr. J. Šliūpas apsigyveno Kaune ryšium su medicinos istorijos dėstymu Vytauto Didžiojo Universitete. Jos pasireiškė Laisvamanių Etinės Kultūros Draugijos įkūrimu ir įvairiais Šliupo žygiais Lietuvos valdžios įstaigose.

Kai Dr. Šliūpas kreipėsi į mane tuo reikalu, aš buvau teisių - administracijos departamento direktorium užsienių reikalų ministerijoje. Šliūpas nujautė, kad jeigu ne kitur, tai šiame departamente jis ras daug simpatijos savo pastangoms įvesti Lietuvoje metrikacijos srityje tokią tvarką, kokia buvo tuomet kultūringuose pasaulio kraštuose.

— Nemanyk Tamista (Šliupas tardavo tą žodį su "i"), kad aš noriu sugriauti bažnyčią, ar išrauti žmonėms tikėjimą. Kas tiki, tegul tiki ir tegul eina pas kunigus rašyti metrikų. Bet neverskite, ponai, tai daryti netikinčius. To nėra nei viename demokratiniame krašte. Kai aš prisimenu, kad Lietuvoje nėra sąžinės laisvės, aš turiu parausti, rodydamas užsieniuose Lietuvos pasą, — kaltino Šliūpas 1922 m. konstitucijos įvestą Lietuvoje tvarką.

Aš turėjau prisipažinti, kad mano departamentui ta tvarka sudarė santykiuose su užsieniais tiesiog nenugalimų sunkumų. Užsienis nenorėjo tikėti, kad demokratinėje respublikoje, kokia Lietuva pasiskelbė, būtų tik bažnytinė civilinių aktų registracija. Tokia registracija būtų buvusi dar pusė bėdos. Blogiausia buvo tai, kad Lietuvoje dvasiškija palaikė nuomonę, jog ir užsienyje sudaryti nebažnytiniai metrikai neturi Lietuvoje galios. Dėlto Lietuvos atstovybės ir konsulatai prieš legalizuodami užsienyje sudarytus civilinės padėties aktus turėjo pirma įsitikinti, kad jie sudaryti pas dvasininkus. Kraštuose, kur buvo tik civilinė metrikacija, o tokių buvo daugiausia, mūsų atstovybės ir konsulatai atsidurdavo gana keblioje padėtyje. Visas pasiteisinimas buvo galimas tik tai, kad įvairių kraštų įstatymai civilinių aktų srityje buvo labai margi, Tautų Sąjunga buvo pasirengusi siekti toje srityje reformų.

Tačiau dėl įsigalėjusios Lietuvoje tvarkos metrikacijos srityje kildavo ir labai nemalonių užsienių reikalų ministerijai bylų. Pamenu dvi tokias bylas.

Vienas Amerikos lietuvis, atvykęs į Lietuvą, vedė ūkininkaitę ir gavo į 'pasogą' visą ūkį. Jis ir paliko Lietuvoje ūkininkauti. Bet praslinkus tam tikram laikui iš Amerikos buvo pareikalauta jį išduoti, kaip nusikaltėlį, už bigamiją (dvipatystę). Pasirodė, kad jis buvo Amerikoje vedęs ir palikęs ten žmoną ir porą vaikų. Patikrinant vedybų faktą Lietuvoje, patirta, kad pagal veikiančią Lietuvoje tvarką pirmosios to amerikiečio jungtuvės, kaip civilinės, Lietuvoje negalioja. Dėlto jis turėjęs pilną teisę susituokti bažnyčioje ir negalįs būti kaltinamas už dvipatystę. Tačiau, kai Amerikos atstovas turėjo be jungtuvių dar dviejų vaikų gimimo metrikas, su mūsų įsivadžiojimais sunku buvo pasirodyti. Byla buvo ne be didelio vargo sutvarkyta alimentų keliu.

Kita panaši byla buvo kilusi su Švedijos vyriausybe, kuri negalėjo išgauti iš Lietuvos palikimo po lietuvaitės, ištekėjusios už švedo mirties. Kadangi jungtuvės buvo civilinės, Lietuvos įstaigos buvo išaiškinusios, kad tokios jungtuvės Lietuvoje negalioja, ir kad delto minėtas švedas jokių teisių į palikimą neturi.

Bet daugiausiai sunkumų turėjo patys Lietuvos piliečiai, kuriems dėl įvairių priežasčių tekdavo ilgiau gyventi užsienyje, ypač tokiuose kraštuose, kur veikė civilinė metrikacija. Jie turėdavo arba išsirūpinti iš dvasininkų ypatingus liūdymus, kad bažnytinės apeigos atliktos, arba vykti legitimuotis į Lietuvą. Šiuo atveju jie turėjo išsirūpinti savo žmonai ir vaikams, kaip svetimšaliams, vizas įvažiuoti į Lietuvą. O jei tas kraštas, kurio pilietė ištekėjo už lietuvio, laikė tą pilietę įgyjus jau Lietuvos pilietybę, tai ji iš niekur negalėjo gauti kelionei paso, ir painiava buvo dar didesnė. Laimei, Lietuvos piliečiai žinojo keistą mūsų tvarką ir dėlto vengė pakliūti į bėdą.

Tačiau, kai prie Lietuvos buvo prijungta Klaipėda, kur veikė civilinė metrikacija, ir kur mes su savo įstatymais šioje srityje negalėjome kištis, susidarė nauja padėtis. Jungtuvių, sudarytų pagal Klaipėdos Krašto įstatymus, negalima buvo laikyti nelegaliomis Didžiojoje Lietuvoje. Dėlto ir dvasiškijai noroms nenoroms su civilinės metrikacijos aktais teko skaitytis. Tuo pasinaudojant, buvo pralaužta dar viena siena: buvo leista Lietuvos atstovybėms ir konsulatams užsieniuose legalizuoti visus civilinės padėties aktus, jeigu tik tie aktai buvo sudaryti pagal veikiančius atstovaujamame krašte įstatymus. Aplinkraštis tuo reikalu yra žinomas kaip "lex Dailidae', nes mano pastangomis buvo išleistas.

Dr. Šliūpas atidžiai išklausė mano pasakojimų apie tai, ką aš žinojau apie metrikacijos padėtį Lietuvoje, ir pareiškė:

— Ką jūs esate padarę, liečia vis užsieniečius. Bet kas reikia daryti, kad nebūtų Lietuvai gėdos pačioje Lietuvoje? Aš žinau, kad kunigai, kurie dabar sėdi valdžioje, neskirs bažnyčios nuo valstybės ir civilinės metrikacijos įstatymo nepaskelbs. Bet ar negalima surasti kokią spragą dabar veikiančiuose rusų įstatymuose?

Aš atsakiau, kad tie įstatymai yra jau gerokai išstudijuoti, ieškant "spragų", tačiau nieko kito be nuostatų apie sektas juose negalima rasti, kuo galima būtų pasinaudoti.

Dr. Šliūpas tuomet pasiteiravo, ar galėtų būti pritaikinti tie sektų nuostatai jo sukurtai draugijai, pav., Laisvamanių Etinės Kultūros Draugijai, į kurią galėtų susiburti žmonės, nenorintieji naudotis dvasininkų patarnavimu.

Ir man ir kitiems tuometinės Lietuvos valdžios pareigūnams, kuriems tiesioginiu ar netiesioginiu būdu tekdavo susidurti su metrikacijos reikalais, Dr. Šliūpo idėja pasirodė galinti duoti ar bent palengvinti opios problemos sprendimą. Paremdamas tos idėjos realizavimą, aš dalyvavau net Šliūpo sukurtos Laisvamanių Etinės Kultūros Draugijos valdyboje. Tačiau kad ta draugija galėtų pasiekti savo tikslą, reikėjo išsirūpinti iš valdžios pripažinimą tai draugijai tikybinės organizacijos, atsieit, bažnyčios ar sektos, teisių. Tuomet ji galėtų atlikti savo nariams ir metrikaciją pagal veikiančius Lietuvoje įstatymus. Ilgai Dr. Šliūpas varstė vidaus reikalų ministerijos duris. Bet ten tikybinių organizacijų reikalus tvarkė katalikų kunigas, kuriam patys kanonai draudžia bet kurias sektas pripažinti. Dėlto po ilgų pastangų Dr. Šliūpas priėjo išvados, kad tuo keliu civilinės metrikacijos klausimo nepavyks išspręsti. Etinės Kultūros Draugijos veikla pakrypo daugiau į pasaulėžiūros klausimus. "Šliūptarnių" skaičius, kaip Draugijos narius pravardžiuodavo tuomet kunigai, buvo nežymus. Trečiojo Seimo laikais Draugija buvo kiek atkutusi, gaivindama viltis, kad "klerikalų" viešpatavimui Lietuvoje jau atėjo galas. Dr. Šliūpas stengėsi, kad M. Sleževičiaus kabinetas paskelbtų atitinkamus įstatymus bažnyčios padėčiai valstybėje sutvarkyti. Tačiau besvarstant tuos įstatymus, įvyko 1926 m. gruodžio 17 d. perversmas, kuris Šliūpo viltis ilgam laikui palaidojo. Dr. Šliūpas lengviau atsiduso tik paskelbus naują 1928 m. konstituciją, kurios 125 str. yra įrašyta: **Gimimo, jungtuvių ir mirimo aktai daromi Valstybės organų įstatymo nustatytomis sąlygomis ir tvarka.** Toks konstitucijos nuostatas laidavo Dr. J. Šliūpui įvykdymą to, už ką jis kovojo. Iš to žymia dalimi parėjo ir palankus Dr. Šliūpo nusistatymas tautininkų valdžios atžvilgiu. Tačiau visiško savo idėjos triumfo Dr. Šliūpui nelemta buvo sulaukti. Dėl trynimosi su Vatikanu, reikalingi konstitucijai vykdyti nuostatai iki karo nebuvo paskelbti, o 1944 m. lapkričio 6 d. Dr. Šliūpas Berlyne persiskyrė su šiuo pasauliu.

Pr. Dailidė.

Mano pastabos

Mūsų laikraščių redakcijos, atrodo, labai nuolankios ir malonios savo bendradarbiams. Girdėti, kad redakcijose beveik nėra tų baisiųjų redakcijų krepšių, į kuriuos sumetami nesunaudoti rankraščiai. Su kiekvienu bendradarbio žodžiu redakcijos skaitosi ir juos laiko savo gyvybiniu reikalu.

Tačiau reikia laikyti liguistu reiškiniu tokius dalykus, kaip bendradarbio užsimojimą būti, kaip sako, "sindikatu". Ir mūsų nelaimei tokių sindikatų turime daug.

Tai aš laikau tokius bendradarbius, kurie tą patį dalyką išsiuntinėja visoms redakcijoms, kiek čia iš viso jų yra.

Iš dalies gal tai pateisinama, bet labai aišku, kad tuo būdu susinama ir skriaudžiama pati spauda. Ir ištikrųjų koks įdomumas imti ir skaityti kelius laikraščius, jeigu visur beveik tą patį randi.

Šia liga susirgę eiliniai korespondentai ir išprūsę laikraštininkai.

Ar nebūtų sveikiau, kad mūsų bendradarbiai, norėdami rašyti keliems laikraščiams apie tą patį dalyką, tai atpasakotų kiek kitais žodžiais. Vadinasi, tada būtų viliokas sotus ir avis sveika.

Iš senų laikų, sako, lietuviai kuklūs. Tokie jie ir čia.

Pavyzdžiui, jei žydas turi krautuvę, tai jis savo ieroglifais ant lango surango žodį, kad praeivis žinotų, koks šeimininkas. Taip su kiniečiais, ispanais, lenkais.

Tačiau labai reta, kad lietuvis prekybininkas išdrįstų parašyti nors vieną panašų lietuvišką žodį.

Pasakoja viena brooklynietė, kad ji viešėdama svetimam mieste norėjusi rasti lietuvių, bet jokiu būdu iš pradžių jai nepavykę. Tačiau, būdama išalkusi, ji užėjusi į valgyklą, kurios iškaboje buvo parašyta Pizzeria, ir labai nustebusi, kad tos vietos šeimininkas buvęs ne italas, o lietuvis...

***

Vienas brooklynietis gavo laišką iš Lietuvos, kur tiktai keliolika žodžių, bet pats turinys labai iškalbingas:

"Mes gyvename laimingai, tikrai čia daug geriau, kaip Amerikoje. Mes esam patenkinti Stalinu. Esam visi lygūs, ir visko iki kaklo, bet ir atrodom visi kaip žebrokai.'

Cenzorius, tikrinęs laišką, žinoma, nesugaudė, kad žebrokai niekas kitas kaip ubagai...

JUOZAS VALTYS

Vakar, šiandien ir rytoj

V. TYSLIAVIENĖ

TRUMANAS IR TARYBA

Priimdamas Amerikos Lietuvių Tarybos delegaciją, prezidentas Trumanas turėjo puikią progą savo pusėn pakreipti lietuvių kilmės balsuotojus. Demokratų Nacionalis Komitetas tik tuo tikslu ir sudarė tą audienciją su prezidentu. Turint silpną kandidatą, demokratams tenka išnaudoti visas galimybes balsuotojams gauti.

Bet Trumanas nebūtų Trumanas, jei jis ir šio Tarybos vizito įspūdžius nebūtų pagadinęs.

Tarybos delegacija, kaip žinoma, prezidentui įteikė keletą memorandumų Pabaltijo valstybių reikalu. Prezidentas Trumanas, tarp kita ko, buvo prašomas nepritarti jokiai taikos sutarčiai, kuri neužtikrintų Pabaltijo valstybių nepriklausomybės ir, be to, buvo raginamas panaudoti savo įtaką per Amerikos delegaciją Jungtinėse Tautose sudaryti specialią komisiją Pabaltijo valstybių padėčiai ištirti.

Po audiencijos su prezidentu dr. P. Grigaitis spaudos atstovams pranešė, kad Trumanas pritaręs lietuvių delegacijos pasiūlymams ir pareiškė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės turės būti atstatytos.

Associated Press pranešime sakoma, kad prezidentas Trumanas nieko panašaus nekalbėjęs. Prezidento sekretorius Charles G. Ross tvirtino, kad **Trumanas jokios nuomonės nepareiškęs dėl Pabaltijo valstybių,** ir su lietuvių delegacija kalbėjęs tik apie Displaced Persons. Ross pridūrė, kad prezidentas visuomet užjaučia pavergtiems žmonėms.

Neliečiant prezidento Trumano pažiūrų kitais klausimais, pavyzdžiui, jo nuomonę apie komunistų veiklos tyrinėjimą ir t.t., — argi verta lietuviams balsuoti už demokratų kandidatą?

Kodėl taip bijomasi viešai pasireikšti dėl Pabaltijo valstybių?

VIENINGOS VEIKLOS BELAUKIANT

Kalbant apie Tarybą, jau kuris laikas girdėti, kad ALT direktoriai nubalsavę į Tarybą priimti tautininkų srovę ketvirtadalio teisėmis. Balsavimai, sakoma, buvo pravesti krivulės būdu ir jo rezultatai buvo tokie: 15 balsų už priėmimą be sąlygų, 6 už, bet su tam tikromis sąlygomis ir 2 balsai buvę prieš.

Apie Tarybos nutarimą oficialaus pranešimo mūsų spaudoje dar nebuvo, nors tai yra svarbi žinia. Jeigu Taryba tikrai yra nubalsavusi tautininkų srovę priimti, — ir neatsiras naujų kliūčių, — tai, ko gera, dar šiais metais susilauksime seniai laukiamos vieningos veiklos.

"REORGANIZACIJOS KOMISIJA"

Pastaruoju metu kai kurie mūsų skaitytojų yra gavę atsišaukimus iš neseniai įsikūrusios "Reorganizacijos Komisijos", dėl kurios prašoma platesnio paaiškinimo.

Kas iš tikrųjų yra ta "Reorganizacijos Komisija"? — klausiama.

Anot amerikiečių, "that's a $64 question."

"Reorganizacijos Komisijos" vaidmuo, bent dabar, nesuprantamas ir patiems tautininkams.

Komisija buvo numatyta įkurti dar pereitą rudenį tautininkų srovei perorganizuoti tuo atveju, jei ji ketvirtdalio teisėmis įstos į Tarybą. Dabar, kaip matyti iš sekretoriaus pranešimo, "Reorganizacijos Komisija" savo veiklą nukreipė kita vaga. Atsišaukime, tarp kitko, sakoma, kad Amerikos Lietuvių Taryba nebeturinti ką daryti, ir, kad, "toliau taip negalima". Komisijos sekretorius V. Rastenis praneša: "Mes atnaujiname veikimą! Mes rengiame Misijos reorganizaciją"! Tam tikslui prašoma visuomenės paramos ir aukų.

Dėl Misijos tenka pasakyti, kad apie jos "reorganizavimą", ar naujus žygius Lietuvai gelbėti, pačios Misijos nariai turbūt mažiausiai žino. Nuo to laiko, kai Misija suspendavo savo veiklą ir buvo tariamasi su Taryba, jos direktoriai nėra sušaukę nė vieno posėdžio. Kas įgaliojo ją "reorganizuoti", ar naujus žygius Misijos vardu ruošti, tik Rastenis tegali atsakyti, nes apie kalbamą atsišaukimą nežino net ir kai kurie tos "Reorganizacijos Komisijos" nariai.

Misijos reorganizaciją ar jos ateities veiklą, rodos, turėtų nustatyti pati Misija. Bet Rastenis, deja, savotiškai supranta mūsų demokratiją ir veikia pagal savo pažiūras, kurios mums yra visiškai svetimos.

IŠ GYVENIMO MOKYKLOS

Rašo JONAS ŠIAUČIŪNAS

PADĖKIME ATEIVIAMS

Mokame ateivius barti, mokėkime jiems ir pagelbėti. Ekonomiškai jie patys griebiasi susitvarkyti, o dvasiniai mes turime padėti jiems. Leiskite man prisiminti apie save. Aš atvažiavau į šią šalį gana senokai, gyvenau pas šeimininką, kuris lietuviškų laikraščių neskaitė, o tuo laiku darbo sunku buvo gauti. Sėdžiu mėnesį, kitą, — nuobodu. Norėtųsi nusipirkti kokią lietuvišką knygelę ar laikraštį užsiprenumeruoti, kad geriau susipažintum su Amerikos lietuvių gyvenimu. Nedrįstu šeimininko prašyti pinigų. Žinau, jis uždirbo 11 dolerių per savaitę, o laikraštis kainuodavo pusantro dolerio metams, palyginus su uždarbiu — pinigai dideli. Taigi, taip ir gyvenau be laikraščio, kol pats pradėjau uždarbiauti.

Štai ir būk veikėjas, jei nori. Tiesa, aš veikėjas nebuvau ir nesu, bet ir būdamas veikėjas negalėtų nieko veikti. Tokioje padėtyje šiandien yra kiekvienas ateivis. Ragindami juos prie veikimo, nors iš dalies aprūpinkime juos literatūra, atminkime, juk žmogus ne vien duona sotus.

Leiskite man pasiūlyti įsteigti prie Vienybės Spaudos fondą, iš kurio Vienybė galėtų siuntinėti laikraštį bent trejetą mėnesių ateiviams dovanai.

Nors nedidelė, bet vistiek būtų brangi dovana mūsų naujiems svečiams.

Jau šimtmečiai praslinko, kai sakoma "Dalinkimės duona". Tai labai kilnus ir simboliškas šūkis. Jei mes gerai prisižiūrėsime, matysime, kad duona dalinama kasdien: žemės drebėjimo paliestose srityse, potvynių užlietose srityse, karo nualintose tautose.

Mes, lietuviai, taip pat neatsiliekame nuo kitų duoną dalinant. Po Pirmojo Karo mes, Amerikos lietuviai, dalinomės duona su nukentėjusiais broliais Lietuvoje. Po Antrojo Pasaulinio Karo dėl pasiutusiųjų užplūdimo, mes negalėjome pasiekti savųjų Lietuvoje. Laimei, mes pasiekėme juos su duona Vokietijoje ir kitur. Visų pirma duonos jiems reikia ir pirmiausia su duona mes ir bėgome pas juos.

Atvykusiems čia duonos klausimas iš dalies atkrito, bet dvasinis alkis dar tebekankina. Dalinkim jį, nes ne vien duona žmogus sotus.

Spaudos Fondas atvykusius svečius turėtų pasiekti nepalsant kur jie apsigyventų.

Dėl lietuvių protestantų tremtinių įkurdinimo

Nors BALF yra bendroji visų lietuvių organizacija ir pasiėmusi tvarkyti imigracijos reikalus, turėtų rūpintis lygiai visais lietuviais be tikybos ir pasaulėžiūros skirtumų, tačiau paaiškėjo, kad BALF yra įėjęs nariu į National Catho-Welfare Conference ir iki šiol veikia tik per šią vieną organizaciją, siųsdama per ją visas aplikacijas ir liudijimus. Suprantama, kad National Cath. Welf. C. turi rūpintis ir rūpinasi pirmoj eilėj katalikais.

Kol BALF nekooperuoja su kitomis imigracijos agentūromis (Voluntary Agencies) kaip Protestantų Church World Service ir liberalų — International Rescue and Relief Committee, negalima tikėtis, kad nekatalikų tikybos žmonių aplikacijoms būtų duota tinkama eiga per BALF. O tuo tarpu tikslai surinktomis žiniomis tremtyje yra apie 10,000 liet. protestantų.

Įkurdinimu liet. protestantų Amerikoje rūpinasi Lietuvių Protestantų Sąjunga, Inc., kuri yra narys Church World Service ir įgijo teisę certifikuoti darbo pažymėjimus, išleistus Church World Service.

Prašau dėl blankų - įkurdinimui ir darbui — ir dėl kitų informacijų kreiptis: Lithuanian Protestant Association, Inc., 52 Frank St., Waterbury 61, Conn.

Dr. M. M. Devenis,
Liet. Protestantų Sąjungos, Inc., Pirmininkas.

Nori išdeportuoti į Lietuvą

Praeitą savaitę Immigracijos ir Naturalizacijos Tarnybos pareigūnai pradėjo deportacijos bylą prieš Bronxo gyventoją Morris Eli Taft, 1906 m. atvykusį iš Lietuvos. Jis kaltinamas priklausęs komunistų partijai 1924-26 m. Taft trejetą metų buvo Maskvoje, kur lankė tarptautinę Lenino mokyklą.

NE VISKĄ CENZŪRA PASTEBĖDAVO

(IŠ REDAKTORIAUS ATSIMINIMŲ)

Vokiečių okupacijos metu nacių cenzūra lietuvių spaudai buvo kieta ir žiauri. Cenzoriaus raudonas pieštukas išbraukdavo nacių akimis žiūrint žalinga okupantų kėslams. Žodį "Lietuvos nepriklausomybė" ypač aštriai braukdavo, o ir visa, kas primena ją arba ta mintimi norima išsireikšti. Redaktoriams tekdavo nemaža nemalonumų iš okupantų patirti, jeigu kas jiems nepatikdavo. Tačiau ir tokiose sunkiose sąlygose lietuvis laikraštininkas dažnai mokėdavo cenzūrą apsukti ir, pralisti "pro adatos skylutę."

Kiekvienas lietuvių laikraštis turėdavo vienokių ar kitokių susidūrimų su okupantų cenzūra arba savotišku būdu kai kada prasmukti pro jos akis viena bei kita mintimi. Plačiau neliesdamas, trumpai prisiminsiu tik vieno laikraščio nuotykius, kovoje su vokiečių cenzūra.

Karo metu Vilniuje buvo leidžiamas senasis "aKrys" Po ilgų vargų, po 5 mėnesių pastangų leidimas jį leisti pagaliau buvo gautas, tačiau buvo pažabotas dviem cenzūrom: Vilniuje karo lauko ir Kaune SS ir vokiečių policijos štabo Lietuvoje. Visą laikraštį reikėdavo išversti į vokiečių kalbą ir abiem cenzūrom patiekti dar prieš laikraščio išleidimą. Jeigu ką praleisdavo Vilniaus cenzūra, tai išbraukdavo Kauno, ir atvirkščiai.

Laikraštis būdavo paruošiamas spaudai ir laukiama iš cenzūros leidimo. Iš Vilniaus cenzūros greičiau gaudavai pranešimą, bet į Kauną reikėdavo specialiai su vertimais siųsti pasiuntinį ir nevisad laiku gaudavai pranešimą, kad viskas tvarkoje. Tą dieną, kada reikia laikraštį spaudinti, išsiųstasis pasiuntinys nevisad suspėdavo grįžti, tad dažnai telefonu pranešdavo, kad tvarkoje arba tas ir tas nubraukta. Bet pasitaikydavo, kad vertimai cenzūroje užkliūdavo.

Reikia laikraštį spausdinti, o iš Kauno dar tyli. Kas daryti? Redakcija, turėdama jau gatavą Vilniaus cenzūrą, liepia paleisti mašinas ir spausdinti. Išspausdinus kokią 30,000 ar daugiau egzempliorių, gaunama žinia, kad tas ir tas nubraukiama, arba nubraukiamos tik atskiros eilutės arba žodžiai. Ką gi, nebemesi lauk tų keliasdešimt tūkstančių egzempliorių, ypač kada popieriaus laikraščiui gauni tik pagal skirtąją normą, na, ir tos šykščiai. Sulaikai mašiną, išbrauktąjį puslapį pertvarkyti ir vėl toliau spausdini pagal cenzūros norą. Tokiu būdu labai dažnai išeidavo beveik dvi "Kario" laidos: pirmoji Kauno cenzūros akimis žiūrint žalinga — "Naujosios Europos kūrybai", lyg ir nelegali, o antroji jau pataisyta pagal cenzūros braukymą, vadinas, "legalioji". "Legaliosios" laidos dažniausiai būdavo išspausdinama mažesnis kiekis. Kad Kauno cenzūra bei Gestapas nepastebėtų, "legalioji" laida būdavo išplatinama Vilniaus ir Kauno miestuose, o "nelegalioji" eidavo į Lietuvos provinciją, į darbo tarnybas paimtiems vyrams. Per pustrečio meto vokiečių okupacijos dėl tokių redakcijos triukų nebuvo prisikibta nei iš Kauno cenzūros, nei iš Gestapo. Matyt, per tą visą laiką nepastebėjo, nes, tur būt, neatsirado išdavikų iš tų tarpo, kurie tai vienokiu ar kitokiu būdu turėdavo progų patirti, ypač spaustuvės darbininkai.

Po kiek laiko pradėjau stebėtis, kad Kauno ir Vilniaus cenzūros lyg "sušvelnėjo" — nebeišbraukdavo net tokių vietų, kurių nubraukimo tikrai tikėjausi. Tik po kiek laiko, kartą pavartęs vokiškus rašinių vertimus, pastebėjau, kad cenzūrai pateikiamuose vertimuose visai nėra tų sakinių, kurie okupantų cenzūrai būtų įtartini. Pasirodo, vertėjai (kurių redakcijoje buvo du — vienas klaipėdietis lietuvis, Lietuvos kariuomenės atsargos jaun. leitenantas, jaunas vyrukas patriotas, o kita mergaitė suvalkietė) išgudrėjo ir nujausdami okupantams įtartiną sakinį visai jo neišversdavo. Taip lietuviškajame tekste - laikraštyje ir praeidavo jie.

Kadangi ir cenzoriai būdavo ne vienos nuomonės, tai kartais būdavo ir tokių atsitikimų. Vienas cenzorius išbraukia kokį rašinį, jį padedi į šalį ir lauki, kol cenzoriai pasikeis arba laikinai kur išvyks: atostogų ar susirgs. Tuomet vėl pakiši kitam cenzoriui. Dažnais atvejais kitas cenzorius praleisdavo. Kai vėliau Kaune buvo paskirtas cenzūruoti lietuviškai mokąs, pasidarė nedrąsiau beužsiiminėti vertimų "suktybėmis". Šis galėjo ir lietuviškąjį tekstą laikraštyje patikrinti. Bet ir jo metu vertėjai bandydavo vokiečiams nepageidaujamas mintis neišversti. Prisikibęs nebuvo. Ar užmiršdavo, ką vertime skaitęs, ar sąmoningai nutylėdavo, nenorėdamas perdaug lietuvių tautai nusikalsti, nes save laikė lietuviu.

J. B.

Š. m. rugsėjo mėn. 16 d. JAV prezidentas Harry S. Trumanas priėmė Baltuosiuose Rūmuose Washingtone Amerikos Lietuvių Tarybos delegaciją, kuri įteikė prezidentui memorandumą Lietuvos reikalais. Nuotraukoje matyti: prez. H. S. Trumanas (sėdi viduryje prie savo stalo) ir ALT delegacijos nariai: (iš kairės į dešinę) — L. Šimutis, pirm., M. Vaidyla, ižd., adv. J. Grigalius, vice pirm., P. Dargis, narys, ir Dr. P. Grigaitis, sekr.

BENDRADARBIAUJA ANGLŲ SPAUDOJE

Vienybės bendradarbis Anglijoje p. Paulius Leonas parašė straipsnį apie bolševizmą, kurį įsidėjo plačiai žinomas anglų žurnalas Leader viename iš rugsėjo savo numerių.

— Praėjusiais metais Tubingeno universitetą baigė 31 lietuvis gydytojas.

GABŪS LIETUVIAI SPORTININKAI

Vasarą tremties krepšininkai buvo išvykę ilgesnių gastrolių į Prancūziją. Išvyka pavyko visais atžvilgiais. Laimėta 15 rugtynių. Pralaimėta tik kartą Lyone, bet tą susitikimą vargu buvo galima vadinti krepšiniu. Matydami, kad lietuvių nenugalės fair žaidimu, prancūzai, padedami neobjektyvaus teisėjo, pradėjo imtynes. Balansas: prancūzai laimėjo vieno taško skirtumu, o du lietuvius teko išnešti iš aikštės. Vienam iš jų, Grybauskui, be kitko, buvo nulaužtas pirštas.

Kitose rungtynėse lietuviai sužaidė be priekaišto ir kelius kartus prancūzams įkrėtė ir per 100 taškų. Paryžiuje mūsiškiai norėjo susikibti su Prancūzijos rinktine, bet prancūzai išsisukinėjo ir pagaliau atsisakė. Teko pasitenkinti žaidžiant su vienu vietos klubu, kuriam atskaityta apie 70 taškų. Po rungtynių vienas senųjų prancūzų rinktinės žaidikų, Fabrikant, pareiškė, kad tokiu žaidimu lietuviai būtų lengvai įveikę ir jų rinktinę.

Baigę gastroles, lietuviai krepšininkai grįžo į tremties stovyklas, o prancūzai išvyko į Londoną, kur olimpiniame turnyre po amerikiečių užėmė antrą vietą. Jei lietuviai būtų dalyvavę olimpiniuose žaidimuose, yra tikra, jog jie nebūtų prasčiau pasirodę ir, tikime, meisteriams amerikiečiams būtų užkūrę didesnį pasipriešinimą, nei prancūzai, kurie baigminiame žaidime amerikiečiams pralaimėjo 21-65.

Įdomu pastebėti, kad amerikiečių spauda, iki šiol skeptiškai žiūrėjusi į Europos krepšinio lygį, dabar nuomonę pakeitė. New Yorko Times ne kartą pastebėjo, kad europiečiai jau moka žaisti modernųjį krepšinį ir po truputį skirtumas tarp jų ir amerikiečių vis dyla. Dar kartą galla, kad lietuviai kol kas negali pademonstruoti savo lygio platesniu mastu ir tą skirtumą dar daugiau nudildyti.

Po pasaulį vis daugiau išsibarstą lietuviai sportininkai gražiai populiarina mūsų sportinį pajėgumą. Karališko teniso klubo Stockholme treneriu įsitaisė jaunas lietuvis Br. Purvėnas. Jam yra tekę žaisti ir su Švedijos karaliumi ir su žymiaisiais įvairių kraštų tenisininkais. Be to, Purvėnas rašo teniso vadovėlį švedų kalba. Tam pačiam Stockholme šachmatų pasaulyje smarkiai reiškiasi šachmatininkas Vaitonis.

Į Kanadą atvykęs sportinis jaunimas, kad ir sunkiai dirbdamas, organizuoja savo klubus. Lengvatletis Kernius darbuojasi Toronto mieste, vadovauja sporto klubui ir sėkmingai dalyvauja tarptautinėse rungtynėse. Dar tremtyje Kernius yra nušokęs į tolį 7,-28 m ir yra vienas iš pirmųjų šuolyje į aukštį. Timmins (Ontario) mieste yra susibūrę keli tremties rinktinės krepšininkai: Mackevičius, Bagdonas, Duliūnas, Paransevičius. Pasitelkę į pagalbą kelius jaunesnius žaidikus, jie žaidžia lietuvišku vardu ir vietinei kanadiečių rinktinei atskaito keliasdešimts taškų skirtumu.

Kitas krepšininkas, Varkala, jau antrą sezoną yra įsitaisęs Prancūzijos pietuose ir, prancūzų nuomone, šiuo metu yra geriausias vidurio puolikas visoje Prancūzijoje, apie kurį prancūzų sporto spauda rašo su pasididžiavimu. Varkala treniruoja prancūzus ir gauna didelį atlyginimą. Praeitais metais Prancūzijoj ilgesnį laiką viešėjo Alfonsas Andrulis, jauniausias iš trijų brolių Andrulių, kurie visi yra rinktiniai krepšininkai. Alfonsas žaidė ne tik krepšinį, bet prancūzų Rivieroje yra laimėjęs keletą turnyrų kaip stalo tenisininkas. Panašių pavyzdžių galima priskaityti ir daugiau. Ką jie sako? Ogi, kad lietuvių sportinis jaunimas, kad ir nelengvose sąlygose, sugeba išsimušti į svarbias tarptautinio sporto pozicijas ir savo pasiekimais garsina lietuvių vardą. Šiais laikais populiarumas sporte nėra toks nereikšmingas dalykas, ir lietuviai sportininkai daug įneša į mūsų bendrą reikalą, susiranda nuoširdžių draugų ir tinkamai reprezentuoja mažąją tėvynę, kuri sporte nėra jau tokia maža ir nereikšminga, kaip iki šiol kai kam galėjo atrodyti.

K. Čerkeliūnas.

Krepšininkai dėkoja

Praeitą žiemą New Yorke buvo pravesta akcija paremti tremties krepšinio rinktinę. Kaip spaudoje buvo smulkiai atsiskaityta, surinkta apie 150 dol. Krepšininkams pasiųsta 10 komplektų uniformų, tiek pat porų krepšinio batų ir maisto produktų.

Kaip rašo vienas iš rinktinės žaidikų, Alfonsas Andrulis, New Yorko lietuvių parama jiems buvo labai vertinga. Tarp kitko laiške taip rašoma: "...Tos visos dovanos buvo išgelbėjimas prieš kelionę į Prancūziją, nes priešingu atveju būtumėm buvę basi ir be tinkamų uniformų. Dabar visose Prancūzijos aikštėse atrodėm puikiai, kaip ir mūsų rezultatai, kai tuo tarpu mūsų civiliniai drabužiai buvo liūdnoki. Bet mes ne salono žmonės, o krepšininkai..."

Tais žodžiais tebūnie dar kartą išreikšta padėka tiems New Yorko ir apylinkių lietuviams, kurie prisidėjo prie talkos ir padėjo tremties krepšininkams sėkmingai garsinti lietuvių vardą visoje Prancūzijoj, pradedant Strasbourgu, užkliudant prabangiąją Rivierą ir baigiant Paryžiumi.

Čk.

MŪSŲ VASARVIETĖS

KAI jums įkirės miesto triukšmas ir troškinantis vasaros karštis, atvažiuokite pas mus...
GAIVINANTIS ATLANTO VANDENYNAS
JŪMS SUTEIKS NAUJŲ JĖGŲ IR ĮKVĖPIMO...
NEW PLAZA VIEŠBUTIS
EMILIJA MIKONIENĖ, sav.
Madison & Amherst Ave., Margate City, N. J.

ŠIĄ VASARĄ ATOSTOGAS PRALEISKITE
BLUE WATER MANOR

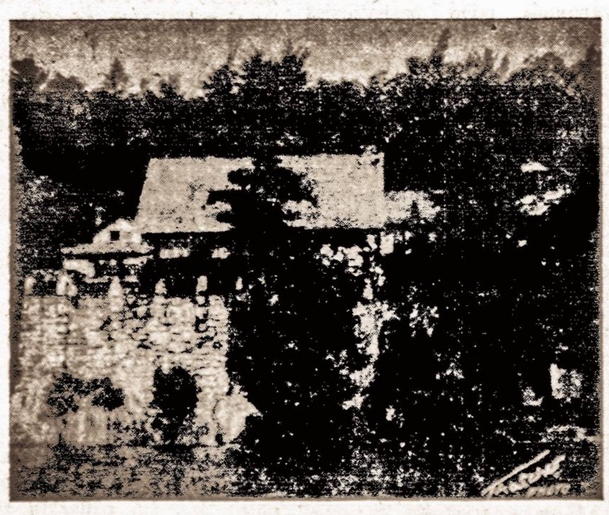

Vasarinis viešbutis ežero pakrantėje, 50 pėdų viršum vandens. Iš terasos žavingas vaizdas į ežerą. Aplinkui gražūs kalnai. Viešbutyje milžiniškas židinys (fireplace) — Grand Cannyon kopija. Visi miegamieji kambariai išeina langais į ežerą. Miške atskiros vilos su privačiomis maudynėmis ir židiniais. Įvairūs sportai—tenisas, dviračiai, valtys, žuvavimas. Nemokamas susisiekimas automobiliu su geležinkeliu. Dėl platesnių žinių ir rezervacijų rašykite:
ALĖ SLIVYNAS, DIAMOND POINT, N. Y.

THE BLUE BIRD INN
JURGIS SHLAKIS, savininkas
Puiki vieta piknikams ir išvažiavimams
Plati aplinka automobiliams
Smithtown Blvd and Gibbs Pond Road
LAKE RONKONKOMA, LONG ISLAND, N. Y.
Tel. Ronkonkoma 8584

Nėra tinkamesnės vietos atostogoms, kaip
MENDERIŲ FARMA
ONA MENDERIENĖ, Šeimininkė
Kas kartą yra buvęs Menderių ūkyje, visada atsimins šią gražią vietą, apsuptą žaliuojančių kalnų vainiku. Bet, svarbiausia, Jūs niekur negausite tokio gero ir gardaus maisto, kaip Menderiuos.
Kambarius patariama rezervuoti iš anksto.
MENDER'S FARM
BOX 51, WHITE SULPHUR SPRINGS, N. Y.
Tel.: Liberty 520 F 12.

IDEALIŠKA VASARVIETĖ POILSIUI
HOTEL REGIS
Route 9 — Albany Post Road
RED HOOK, N. Y.
MODERNIŠKI KAMBARIAI SU VISAIS PATOGUMAIS. RESTORANAS, "COCKTAIL LOUNGE", VERANDA, GRAŽUS SODAS. NETOLI BAŽNYČIOS, KINO IR EŽERO.
Kainos — $6.00 į dieną
Savaitėmis — 2 asmenims kambaryje — $38.00
pavieniui — $42.00
Patogu atvažiuoti iš Grand Central stoties traukiniu ar autobusu. Netoli Poughkeepsie ir Hyde Park.
Dėl rezervacijų ir platesnių informacijų rašykite:
Barbara Regis Neuling, Manager
HOTEL REGIS, RED HOOK, N. Y.

A. NORRIS
Kambariai atostogaujantiems
12 Central Avenue, Point Pleasant Beach, N. J., Tel. 5-0724W.
63 N. W. 19th St., Miami, Florida

GREENWAY COTTAGES
VASARVIETĖ
PUIKŪS KAMBARIAI, PRIVAČIOS MAUDYNĖS
netoli Baltimore, Md. ir Washingtono
John Lazdusky, sav.
Route No. 1 — North Side of Police Barracks A
Tel. Waterloo 453 - W - 4

HOTEL LEXINGTON
W. J. KAILIŪNAS, sav.
Moderniškas, apsaugotas nuo gaisro viešbutis
Kiekvienas kambarys su privačia maudyne
310 E. GARFIELD AVENUE WILDWOOD, N. J.
Tel. 2-8063

BEACHWOOD HOTEL
TADEUSAS M. DAUGINIS, sav.
Vienas didžiausių Wildwoodo viešbučių prie pajūrio. Visi kambariai turi šiltą ir šaltą vandenį, daugelis su maudynėmis.
PUIKI VERANDA. — NEMOKAMAS PARKINIMAS.
Atidaryta nuo gegužės iki rugsėjo pabaigos.
210 E. MONTGOMERY AVE., WILDWOOD, N. J.
Tel. 2-8907

Redaguoja
V. TYSLIAVIENĖ

Moterų Pasaulis

PARYŽIUJ MIRĖ MARIJA BALTRUŠAITIENĖ

Rugpiūčio 7 d. 5 v. ryto atsiskyrė su šiuo pasauliu didžiojo mūsų poeto Jurgio Baltrušaičio ilgo ir įvairaus gyvenimo draugė p. Marija Baltrušaitienė.

Velionė gimusi 1877 balandžio 22 d. vienoje turtingiausių rusų pirklių šeimoje. Buvo gyvo proto ir nemenkų gabumų mergaitė. Tėvų išleista į mokyklą, tapo viena kultūringiausių savo gadynės moterų. Buvo baigusi konservatoriją ir lankė aukštuosius kursus. Jurgis Baltrušaitis buvo josios brolio mokslo draugas ir vieną kartą, pakviestas į jos tėvo namus, su ja susipažino. Staigiai atsiradusi neturtingam, nežinomam ir dargi kito tikėjimo studentui meilė turtingos šeimos sunkiai buvo pakelta. Tėvai, gelbėdami dukterį, išvežė ją į Nicą. Bet nežavėjo jos nei puikūs vaizdai, nei nauji žmonės, pirmai progai pasitaikius, ji grįžo pas Jurgį Baltrušaitį. Meilė buvo stipresnė už tėvų pykti, už pirmųjų vedybinio gyvenimo dienų skurdą. M. Baltrušaitienė su jai charakteringu švelnumu visa tai pakėlė. Ji tapo didele ir vienintele žymiojo žmogaus meile ir drauge. Jai J. Baltrušaitis iki savo mirties taip pat reiškė didelę meilę ir pagarbą.

Ir M. Baltrušaitienė savo vyrui turėjo nuostabių jausmų, stačiai jį garbino, dėl jo išsižadėdama pradžioje tėvų, o vėliau nutoldama ir nuo savo tautiečių. Baltrušaičiui mirus, ji nepaprastai rūpestingai tvarkė jo paliktą archyvą, rūpinosi jo eilėraščių leidimu. Tik dėka jos užsispyrimo ir nenuilstamos energijos, o gal dar labiau dėl begalinės meilės, pasirodė trys eilėraščių rinkiniai: du lietuvių kalba, o tretysis — rusų.

Poniai Baltrušaitienei mes turime būti dėkingi, kad vienas žymiųjų šių dienų archeologų ir meno istorikų, daugelio mokslo veikalų autorius J. Baltrušaitis (sūnus) yra lietuvis ir tik lietuvis...

Jos asmeny lietuvių tauta nustojo didelio draugo. **N. D.**

Naujos mados rudeniui. Dešinėje parodomas tamsiai melsvos spalvos kostiumas, prie kurio artistei Jane Greer gražiai tinka juoda aksominė skrybėlaitė ir juodi batukai. Kairėje, Virginia Mayo parodo popietinę suknelę, prie kurios ji dėvi įdomią turbano stiliaus skarelę.

Kai Republikonų partijos kandidatas į prezidentus, Thomas E. Dewey su žmona, nuvyko į Phoenix, Arizona, vietos gyventojai jiems įteikė įvairių dovanų, skirtų dviems šių aukštųjų svečių sūnums.

TAUTINIŲ AUDINIŲ MEISTERIS

Sumanių, gabių ir darbščių amatininkų skoningais darbais ir kūryba džiaugėmės ir didžiavomės Tėvynėje, tuo labiau jų iniciatyva ir gabumais gėrimės užsieniuose ir užjūriuose.

Štai kukius ir ypatingu darbštumu bei kūrybiška iniciatyva jau Lietuvoje pasižymėjęs **K. Prišmantas**, privačiai išmokęs stalfaus amato, vėliau baigęs Žemės Ūkio Rūmų, audimo kursus savistoviai ir su didžiausiu pamėgimu kaip stalius imasi audimo priemonių gamybos ir lygiagrečiai kaip specialistas audėjas tremtyje, apsistojęs Wuerzburgo lietuvių stovykloje iš atminties atkuria ir pats iš medžio bei metalo pasidirbino audimo stakles su mažuoju Schaft automatiniu aparatu. Gavęs kuklų kampelį įkuria Juostos audyklą ir su mažom poilsio pertraukom, susigraibęs reikalingos žaliavos — pradeda austi tautinių vingių raštais kaklaraiščius, juostas ir žiurstus, o vėliau ir tautinius rūbus moterims.

Stovyklos gyventojus kelia į Schweinfurtą, K. Prišmantas su savo audykla ir priemonėmis keliauja ten, pradžioj įsikuria rūsyje, vėliau negyvenamo pastato trečiajame aukšte, atsiremontavęs patalpą vėl audžia ir audžia be pertraukos. Taip iki šiol išaudžia virš 200 kaklaraiščių ir juostų, o ir moterims bei merginoms 15 įvairių, Lietuvoj užtinkamų raštų, tautinių kostiumų.

Greta savo išaudžiamų kombinuotų raštų audinių, gimnazijos prašomas moko 13 moksleivių audimo meno, o 1948. III. 13 d. gimnazija ir K. Prišmantas džiaugiasi išmokę 6 prityrusias audėjas.

Tautiniai kostiumai mielai pas K. Prišmantą užsakomi ypatingai mergaičių, išvykstančių į užjūrius. Jie pasižymi retu gražumu bei vertingumu. Vienam kostiumui išausti reikia nuo vieno iki 2 kg. vilnonių siūlų 24-30 numerio, o ir patys tautiški rūbai sveria nuo 1,2 iki 1,8 kg. Vienas kostiumas pasitaikė gaminti iš plonų Zellwohle's siūlų, kuris baigtas svėrė tik 800 gramų. Užsakymų nespėjama atlikti, nors paskutiniu metu jau dviese dirbama. Gaminiai mėgiami visų, visiems atvykusiems rodomi ir perkami dovanoms. Visos stovykloje įvykusios tautinių ir technikinių dirbinių parodos neapsiėjo be K. Prišmanto meniškų ir reto gražumo dirbinių.

Dėja, Schweinfurto stovykla vėl išblaškoma, o Juostos audykla, audimo priemonės ir darbštus reprezentantas taip pat keliauja šimtus kilometrų, sugaišdamas brangų darbo laiką ir nežinodamas, kur ir kaip vėl pavyks įsikurti.

K. Krulikas.

VERČIASI FILATELIJA

CHICAGO, Ill. — Kristina Griniuvienė, buv. prez. Griniaus žmona, atsidarė pašto ženklų ir filatelijos krautuvę. Šiuo bizniu ji vertėsi ir Lietuvoje.

PAULINA KUCONYTĖ — MILIONIERIAUS ŽMONA

Lietuvaitės, ištekančios už milionierių jau ne be naujiena. Štai pranešama, kad šiomis dienomis neturtingų lietuvių imigrantų duktė Paulina Kuconytė ištekėjo už milionieriaus Edward H. Winslow.

Naujosios "Cinderella' sutuoktuvės įvyko Reno, Nevada, kur Winslow tik prieš porą valandų buvo gavęs divorsą nuo pirmosios žmonos.

Su būsimuoju vyru Kuconytė susipažino bedirbdama United Shoe Machinery Co., Beverly, Mass. Ji ten tarnavo, kaip stenografė, o Winslow buvo jos šefas. Šiame batų fabrike 33 metus išdirbo ir Paulinos tėvas Kuconis, kuris į Ameriką atvyko prieš 50 metų.

Kuconiai turi gausią šeimą ir gyvena Ipswich, Mass. Be Paulinos, kuri yra 26 metų amžiaus ir pati jauniausia, Kuconiai dar turi tris dukras ir du sūnus.

TARP DVIEJŲ SLIBINŲ

Rašo **SOFIJA AMBRAZEVIČIENĖ**

Gražus, malonus ir lengvas gyvenimas buvo Lietuvoj. Jos gamta kukli ir nematyt didingų kalnų su sniego viršūnėm, ar plačių upių, triukšmingai nešančių bangas į jūras. Bet, Lietuvos gamtos vaizdas toks paprastas ir kuklus, gražus ir mielas kiekvieno lietuvio širdžiai.

Tarp plačių lygumų ir jūros, kur ne kur, keliasi kalvos ir viens-kitas piliakalnis, ištisai traukiasi pievos, apaugusios neužmirštuolėm, baltom ir geltonom ramunėlėm, dobilėliais ir kitom gėlytėm. Vėjeliui papūtus, tos pievos atrodo, kaip siūbuojantis, kvepiantis kilimas. Linksmos girios su tūkstančiais paukštelių ir giesmių karalium — lakštingala. O koks skaidrus ir mėlynas mūsų Nemunėlis, ramiai tekantis tarp pievų!

Netrūksta Lietuvoj nei didelių miškų bei pušynų, iš kurių taip daug naudos ir malonumo, ypač vasarą, kai juose tiek žemuogių, aviečių, mėlynių, grybų, o rudeny— bruknių, kad net žemė raudonuoja.

Lietuvoj mažai akmenų, o miško — daug, tai ir namai statomi daugiausia mediniai, sveiki, patogūs ir erdvūs. Prieš kiekvieną namą — gėlių darželis, kuriame auga baltos ir geltonos lelijos, rožės, jurginiai, mėtos ir žalioji rūta.

Už namo sodas, kur obelys, kriaušės, ir kiti vaismedžiai ir uoginiai krūmai.

Nors žemė ir nelabai derlinga, bet visiems visko užtenka. Žmonės nepervargsta dirbdami ir nežino, kas tai yra badas. Kraštas mažas, bet laisvė jame — didelė. Kiekvienas gyvena, kaip nori, uždirbdamas duoną be vargo ir didelių rūpesčių, užtat visi gerai užaugę ir linksmi.

Gėlių krautuvės pilnos žmonių, perkančių baltas lelijas, įvairiaspalves, pukiais hortensijas, raudonas azalijas, kad vardo dienoje pasveikinti savo giminaitį ar pažįstamą.

***

Einant per miestą, Simanaitienė prisiminė, kad šiandien birželio 15 d., Vytauto diena, ir kad penktą valandą po pietų ji yra apkviesta pas Vytautą Jurgutį, kuris šiandien švenčia savo vardadienį. Užėjus į gėlių krautuvę, ji nupirko puokštę ružavų gvazdikų ir nuėjo pas kaimynus.

Ją pasitiko Jurgutienė ir po pasisveikinimo pakvietė į valgomąjį. Įėjus, Simanaitienė pamatė daug svečių, pažįstamų ir nepažįstamų, sėdinčių už stalo. Visi buvo linksmi ir susikabinę rankom "dzinguliavo":

Gėriau dieną, gėriau naktį
Pas Vytelį plikakakį,
Dzingul, dzingul,
dzinguliukai,
Dzinguliai dzingula.
Jūs mergelės, jūs aguonos,
Jūs be mūsų, kaip be duonos,
Dzingul, dzingul,
dzinguliukai,
Dzinguliai dzingula.
Šunys loja, katės tyli,
Mergužėlės mane myli.
Dzingul, dzingul
dzinguliukai,
Dzinguliai dzingula.

Ilgas, per visą kambarį, stalas buvo padengtas sidabriniais ir krikštoliniais indais ir lūžo nuo valgių. Čia buvo silkės, rūkyti unguriai, raudoni vėžiukai, ilguose induose gulėjo visokiausios keptos, marinuotos ir farširuotos žuvys, žuvys, žadino apetitą kvapios dešros ir kumpis, o kepti viščiukai su salotom ir kalakutas su slyvom — viliojo akį. Netrūko ir saldumynų. Jau nekalbant apie skanius šokoladinius saldainius, kurių buvo pilna ant stalo, buvo tortų, o vidury stalo kėlėsi milžiniškas raguotinis, skanesnis net už tortus, iškeptas medžio su šakom pavidalu.

Gėrimai ir buvo atsakantieji: skaidrioji, vyšninė, daugybė likerių, vynai ir, mylimiausias lietuvių gėrimas, krupnikas. Alaus statinaitė kukliai užėmė vietą kampe ir laukė savo eilės, kada ateis laikas "plautis." Visi valgė, gėrė, "dzinguliavo" ir linksminosi.

(bus daugiau)

Sušelpkime vaikučius

Šių metų pradžioje Jungtinės Tautos buvo paskelbusios piniginę rinkliavą badaujantiems vaikučiams šelpti. Skaičiuojama, kad šiuo metu 230,000,000 vaikučių pasaulyje kenčia alkį ir badą.

Šioje rinkliavoje dalyvauja 52 šalys. Jungtinės Amerikos Valstybės buvo pasiryžusios šiam tikslui surinkti 60 milijonų dolerių. Tačiau tuo tarpu kai Islandijos kiekvienas gyventojas šiam kilniam reikalui paaukojo po 4 dol., tai Amerika, nors būdama pati turtingiausia pasaulio valstybė, ligi liepos mėn. nesuaukojo nei 12 milijonų dolerių.

Bet pasiryžta smarkiau darbuotis, kad Amerikai netektų raudonuoti dėl nerangumo. Ir ir todėl rinkliava pratęsiama ligi Naujų Metų, ir iki to laiko, manoma, kad bus surinkta užsibrėžtoji suma.

Amerikoje rinkliavą vykdo: American Friends Service Committee, National Catholic Welfare Conference, American Federation of Labor, CIO ir kitos šalpos organizacijos.

Amerikiečiai aukas vaikučiams šelpti prašomi siųsti šiuo adresu: American Overseas Aid — United Nations Appeal for Children, 39 Broadway, New York 6, N. Y.

MES

Aldona Mikolaitytė, J. ir M. Mikolaičių jauniausioji duktė, kuri dirba Jungtinėse Tautose (UN), atostogų proga rugsėjo 23 d. laivu Queen išplaukė į Europą. Mikolaitytė lankysis Prancūzijoj, Šveicarijoj, Belgijoj ir Anglijoj.

Ona Vileišienė kurį laiką viešėjusi pas sūnų dr. Kazį Vileišį, gyvenantį su šeima Milford, Delaware, praėjusį antradienį grįžo į Waterbury, Conn.

Alina Pajaujytė, dr. Juozo Pajaujo duktė, Columbijos universitete baigia germanistikos studijas.

Vita Vileišienė, dr. Petro Vileišio žmona, išvyko į Burlington, Vermont, medicinos mokslų baigti.

Vincenta Kielienė, žinoma veikėja, kaip pranešama iš Worcester, Mass., yra ligoninėje, kur jai padaryta sėkminga operacija.

Pranė Petrulytė, E. Orange, N. J. gyvenančių Petrulių duktė, išvyko į Peabody konservatoriją, Baltimore, Md., muzikos ir dainavimo meno mokytis. Petrulytė turi labai gražų balsą ir jai pranašaujama graži ateitis.

CRANLYN BEAUTY SALON

IEVA BAJORIENĖ, *vedėja*

Jeigu norite gražiai ir elegantiškai šukuoti plaukus, aplankykite Ievos Bajorienės grožio salioną. Išbandykite jos priežiūroje teikiamas *PERMANENT WAVE.*

Pasiteiraukite ir apie naują naturalų metodą suplonėti. "Gyroducing" pagalba Jūs galite turėti gražią ir grakščią figurą. Išbandykite.

Telefonai:
Main 4-3900
Main 4-2342,

60 Henry Street, kampas Cranberry
BROOKLYN, N. Y.

2% DIVIDENDAS TAUPOMOSE SĄSKAITOSE
į metus

ŠIAME PATOGIAME BANKE
JUMS NAUDINGA TAUPYTI

Taupymo sąskaitos nuo $5 iki $7,500.

Atdara pirmadieniais iki 7 val. vak.

THE Kings County SAVINGS BANK
Įsteig. ta 1860
135 Broadway, prie Bedford Avenu.
Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

COLUMBIA RECORDS

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

SIUNČIAMOS PAŠTU, PAGAL PAREIKALAVIMĄ
Reikalaukite lietuviškų plokštelių katalogo.
Dabar mūsų krautuvėje galite gauti:

Rosaliutės Polka (16317)
Sužadėtinių valsas
Kai aš turėjau kaime mergelę (16309)
Būk vyras (įdainavo J. Dvarionas)
Butkiškių polka (16163)
Storų bobų polka
Gieda gaideliai (16316)
Gražus miško būdas
Pragėriau žirgelį (16145)
Eisim laukan (įdainavo K. Menkeliūnaitė)

Rašydami, nurodykite tik plokštelės numerį.
Turime ir daugiau lietuviškų bei kitomis kalbomis plokštelių.

Beam Sound & Radio Labs
W. J. KUCHES
123 HAVEMEYER STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-5658

S. BURROUGHS

TARZANAS GRĮŽTA IŠ DŽIUNGLIŲ

(Tęsinys)

Kelis kvartalus Tarzanas bėgo greitai. Paskum užėjo į kavinę ir nusivalė nepaprastas kelionės žymes. Išėjęs iš kavinės, palengva, lyg pasivaikščiodamas, grįžo namo.

Netoli namų, vienoje gerai apšviestoje aikštėje, pamatė atvažiuojant automobilį ir išgirdo malonų moters balsą šaukiant jį vardu. Pakėlęs akis, Tarzanas pamatė linksmą grafienės de Kud veidą. Ji žiūrėjo į Tarzaną iš užpakalinės automobilio sėdynės. Tarzanas žemai nusilenkė ir automobilis praūžė.

— Rokovas ir grafienė de Kud! Tą patį vakarą du netikėti pasimatymai, — galvojo vienas pats Tarzanas. — Paryžius, matyti, ne taip jau labai didelis.

IV.

GRAFIENĖ AIŠKINA

— Jūsų Paryžiuj daug pavojingiau, nei mano džunglėsė, Poliau, — baigė Tarzanas kitą dieną savo pasakojimą apie vakarykštį nuotykį su valkatomis ir policija Molės gatvėje. — Kam jie ten mane šaukė? Juk sotūs buvo?

D'Arno buvo nelinksmas, tačiau negalėjo susilaikyti nesusijuokęs, taip naiviai klausiamas.

— Sunku užmiršti džunglių mastą ir kultūringai galvoti, tiesa, drauguži? — juokaudamas paklausė d'Arno.

— Kultūringai... Dieve, saugok nuo tokios kultūros,— niurnėjo Tarzanas. —Džunglėse nėra tokių žiaurumų. Ten užmuša tiktai dėl maisto, gindami save ir savo vaikus, arba kaudamiesi dėl pataičių. Pagal aukščiausius gamtos įstatymus. O čia! Fui! Jūsų kultūringasis žmogus žiauresnis, nei žvėris. Jis žudo žaisdamas, o blogiausia, tai sąžinės, broliškų jausmų išnaudojimas savo aukai pagauti. Aš juk skubėjau tenai, kur laukė galvažudžiai žmogaus gelbėti.

— Iš karto nesupratau, ir ilgai dar negalėjau suprasti, kaip moteris galėjo taip žemai nupulti, pagalbos šauksmu vilioti į pražūtį tą žmogų, kuris bėga jos gelbėti. Tačiau taip buvo. Tai liudija Rokovo darbai ir moteries melavimas policijai. Rokovas, matyti, žinojo, jog aš dažnai grįžtu namo Molės gatve. Jis parengė sąstus iš anksto, smulkiausiai visa apgalvojęs, apgalvojo dargi, ką turi sakyti moteris, jei kartais kas sutrukdytų žudynę. Visa tai man dabar labai aišku.

—Gerai, — tarė d'Arno,— tamsta dabar patyrei, kad sutemoje reikia vengti Molės gatvės.

—Priešingai, — atšovė Tarzanas šypsodamasis: — šitas nuotykis man parodė vienintelę gatvę Paryžiuje, kuria verta vaikščioti. Aš niekuomet nepraleisiu progos jąja pasivaikščioti, nes tiktai Molės gatvėje gavau kaip reikiant pasilinksminti nuo to laiko, kaip išvažiavau iš Afrikos.

— Kur ne, turėsi tamsta daugiau kaip reikia malonumo ir be naujo vizito į Molės gatvę, — tarė d'Arno. —Neužmiršk tamsta, jog dar nepabaigta su policija. Aš gerai žinau Paryžiaus policiją, ir gali būti tikras, kad ji ne greitai užmirš tamstos pasielgimą. Anksčiau ar vėliau, mano mielas, jie suras tamstą, ir uždarys laukinį žmogų už geležinių grotų. Kaip tada patiks?

— Jie niekuomet neuždarys beždžionių Tarzano už geležinių grotų, — rūsčiai atsakė Tarzanas.

(Bus daugiau)

Lietuvių manifestacija tėvynės garbei

TORONT, Ont. — Rugsėjo 11 d. Toronto lietuviai ukrainiečių salėje (Bathurst St., 404) iškilmingai paminėjo Tautos Šventę, kuri kiekvienais metais yra švenčiama rugsėjo 8 d.

Čia dalyvavo daugiau kaip pusė tūkstančio svečių.

Minėjimo programai sumaniai vadovavo vietos lietuvė, laikraštininkė p. Indrelienė, pirmiausia visus pakviesdama sugiedoti Lietuvos Himną.

Po to sekė ryžtingą Pr. Alšėno kalba, kurios tema — trumpi dienos reikšmės metmenys, nuklystant į garbingos mūsų istorijos lapus — Vytauto Didžiojo Lietuvą, į šių dienų tragišką mūsų tėvynės padėtį ir kvietimas visų persikelti nors mintimis į kenčiančią tėvynę ir padrąsinimas, vis dėlto, nenusiminti, bet energingai veikti, triūsti ir darbuotis dėl tėvynės išlaisvinimo.

Prelegentui baigus kalbą, prasidėjo meninė dalis. Joje pagirtinai pasirodė p. Verikaičio vyrų oktetas. Atlikdamas Petrausko "Gaudžia trimitai", Banaičio "Leiskit į Tėvynę", Vasiliausko "Oi gėlele", Dambrausko "Vežė mane iš namų", Švedo "Baltos gėlės' ir kit. Už tai susilaukta daug nuoširdžių aplodismentų. Oktetininkai kai kurias dainas pakartojo ir dar sudainavo galingai skambantį romuvėnų maršą "Dunda trankosi griaustiniai."

Didelę staigmeną padarė savo sultingu balsu ir gera technika atvykęs solistas, svečias Rimkus. Minėjimo dalyviai grožėjosi nuskambėjusiomis dainomis: Talat-Kelpšos "Žalioj lankelėj", St. Šimkaus "Oi greičiau" ir "Kas ant žirgelio", Juozo Krauzos "Dul dul, dūdelė" ir pora arijų iš operų, tai: arija iš Verdi operos "Tu užmirsai tėvų namus" ir — iš "Pikų damos" — "Jeigu mylimos mergytės"..

Tinkamai pasirodė ir vietos tautinių šokėjų grupė, vadovaujama Rasevičiaus. Buvo pašokta "Oželis", "Malūnėlis" ir kiti šokiai. Tautiniams šokiams grojo Čekelis. Gi oktetui akomponavo Verikaitis, o solistui Rimkui — p. Dvarionas. Pažymėtina, kad prie okteto išpildomos dainos "Baltos gėlės" savo gražiu solistiniu balsu prisidėjo ir solistas Marijošius.

Baigiant oficialiąją ir meninę dalis, užbaigiamąjį žodį pasakė vietos Lietuvių Tarybos pirmininkas Norkus. Vėliau gražiai pasilinksminta — pašokta.

Rytojaus dieną, t. y. rugsėjo 12, torontiečiai taip pat buvo Tautos Šventės minėjimo nuotaikoj, nes bažnyčioje vyko tėvynės intencijai pamaldos.

Pamaldos buvo itin iškilmingos. Vietos klebono kun. P. Ažubalio iniciatyva, į lietuvių parapiją tos šventės minėjimo proga teikėsi atvykti Toronto Sufraganas Vyskupas Benjamin Webster. Jo Ekscelencija sutiko atlaikyti Šv. Mišias ir pasakyti lietuviams dienai pritaikintą pamokslą. Pažymėtina, kad vyskupas šiuo metu pavaduoja į Europą išvykusį kardinolą McGuigan.

Klebono rūpesčiu ir parapijiečių nuoširdžiu talkininkavimu, lietuvių bažnytėlė buvo išpuošta vainikais. Prie durų kabojo Lietuvos, Didž. Britanijos ir Šv. Sosto vėliavos. Bažnyčioje giedojo bažnytinis choras, Motiejūno vadovaujamas, vargonuojant Dvarionui. Gražiai pasirodė solistai Ščepavičienė ir Marijošius, pirmoji atlikdama "Sancta Maria", o p. Marijošius — "O, Viešpatie."

Po pamaldų, vietos parapijos salėj, įvyko visų parapijiečių bendra arbatėlė, kur prie gražiai paruoštų stalų visi kartu su aukštuoju svečiu vyskupu ir kitais dvasiškiais kunigais - svečiais maloniai praleido valandlėę laiko. Po užkandžių, buvo tartas žodis— padėka už apsilankymą vyskupui, kurią anglų kalba pasakė p. Jokubynas Jr. Taipogi pasirodė su meninę programėle p. Verikaičio vedamas oktetas, tautiniai šokėjai ir solistai: Marijošius ir Rimkus. Ir publika pati padainavo kėletą liaudies dainų.

Pabaigoje buvo sugiedota Jo Ekscelencijos garbei "Ilgiausių Metų" ir sušūkta tris kartus skardus "Valio!'

Į tai atsakė vyskupas, gražių žodžių, padėkodamas lietuviams už nuoširdų priėmimą.

Pažymėtinas nuoširdus prisidėjimas prie vaišių stalo parengimo parapijiečių lietuvių ponių ir esančių čia Torontę vienuolių seselių. Jom priklauso už pasišventusį darbą graži pagarba.

Šitų dviejų dienų — torontiečiai niekad neužmirš. Tai buvo ryžtingumos ir kovos dėl Tėvynės laisvės paskatinimas ri uždegimas lietuvių ateities kilniems darbams.

Iškilmių rengėjams — vietos Lietuvių Tarybai — ypatingai jos pirmininkui Norkui, Kairiui ir kitiems tenka taipogi didelė garbė už suorganizavimą tokios didingos manifestacijos pavertgos Tėvynės labui.

Pranas Žiogas

Peggy Maggard, viena iš keturių Amerikos pasiuntinybės Buchareste, Rumunijoj, tarnautojų, kuriuos Valstybės Departamentas atšaukė namo.

JOCKEY'S INN
Helen Yuskevich, Sav.
VYNAS, ALUS IR DEGTINĖ
Pusryčiai, pietūs ir vakarienė
Puiki užeiga prie pat arklių lenktynių lauko.
Važiuojant Long Island traukiniu, IŠLIPTI AQUEDUCT STOTY.
100-15 No. CONDUIT AVE. AQUEDUCT, L. I., N. Y.
Tel. VI. 3-9795

ALLIANCE NIGHT CLUB
KAZYS IR ALVINA BUIVIDAI, Sav.
BARAS, RESTORANAS IR SALĖ ŠOKIAMS
Viena iš puošniausių pasilinksminimo vietų visame New Yorke
78-80 St. MARKS PLACE NEW YORK 3, N. Y.
(8th St., First Ave. kampas) Tel.: GRamercy 7-9765

FOR MADE-TO-ORDER RUBBER STAMPS
STENCILS
NAME PLATES
POCKET STAMPS
SIGNATURE STAMPS
BRASS CHECKS & BADGES
KEY & INVENTORY TAGS
Fine Machine Engraving on Metals, Bakelite & Plastics
Concord Stamp
86 Walker St., New York 13, N. Y.
Tel. BEekman 3-6828
Pareikalavus atsiunčiame katalogą už dyką.

PROSPECT BAR And GRILL
Kazys Abraitis ir Domininkas Čeponis, sav.
ĮVAIRŪS GĖRIMAI IR UŽKANDŽIAI
63-58 60th PLACE (Ridgewood) BROOKLYN, N. Y.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
JUOZAS LUGAUSKAS, SAV.
Tai vieta, kur jums niekad nereikia nuobodžiauti. Čia visados linksma, jauku ir malonu. Kiekvieną šeštadienį čia įvyksta puota, kur niekam netrūksta vaišių - pirmos rūšies valgių ir gėrimų. Prašome užeiti.
Mūsų salė nuomojama puotoms, vestuvėms, krikštynoms
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.

SQUARE DEAL FOOD MARKET
Įsteigta prieš 18 metų Williamsburge.
PIGIAU, NEGU KITUR, GALITĖ GAUTI VISKĄ, KAS TIK JUSŲ VIRTUVEI REIKALINGA —
Įvairios rūšies mėsa, paukštiena, vaisiai, daržovės, pieniški ir kitoki maisto produktai.
"WE SELL THE BEST FOR THE LEAST".
175 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
(Bedford Ave. kampas) Tel. EVergreen 4-9163

HUDSON MARKET
JONAS JONINAS, sav.
AUKŠTOS RŪŠIES MĖSA - DEŠRELIŲ GAMYBA
PAUKŠTIENA
Urmo ir detalis pardavimas
613 Hudson Avenue Rochester, N. Y.
Tel. Stone 1912

STATOMI IR PARDUODAMI NAMAI
Atliekami įvairūs namų perstatymai, pagerinimai.
Diamond Home Improvement Co.
JULIUS BULOTA
815 NO. 16th STREET POTTSVILLE, PA.

Cedar Gate Bar & Grill
Malonus sustojimas pakeleiviui
BARAS IR RESTORANAS
Povilas ir Ona Mikšiai, sav.
Princeton Avenue
West Point Pleasant, N. J.
(parsiduoda sklypai žemės statybai)

NEWARK, NEW JERSEY
GOLDEN STAR BOTTLING CO.
Juozas Kralikauskas ir sūnus, savininkai
Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų
91-93 Warwick Street Tel. Market 2-5270

CASTLE INN
CHARLES J. WASIKONIS, sav.
Salės vestuvėms, bankietams ir priėmimams.
Geras maistas, Brangvyniai ir likeriai.
8506 OLD YORK ROAD JENKINTOWN, PA
Tel. Oconetz 9058

LOUIS GAUBAS
Parduoda ir taiso įvairiausių rūšių LAIKRODŽIUS
14 Wilson Ave., Newark, N. J.
Tel.: MI 2-0931.

MATTHEW BUYAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Moderniškai įrengtos koplyčios
Nelaimės valandoje asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą
426 Lafayette St. Tel. Market 2-5172 Newark, N. J.

GRAND FLORIST
E. W. CASPER-KASPERAITIS, sav.
Gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitiems reikalams.
Užsakymai priimami ir telefonu.
6537 Grand Ave., Maspeth, N. Y. Tel. DA 6-1050
(Prieš Alyvų Kalno kapines)

Antanas Freitick
(FREITIKAS)
STATYBININKAS
2019 Woodlyn Ave., WOODLYN, N. J.

GET SET FOR WINTER NOW!
INSTALL YOUR MOTOR STOKOR
WALTER J. DILIS & CO.
314 WALNUT STREET NEWARK, NEW JERSEY
Tel. Mitchell 2-2976

A. NOVITZKIE
BARAS - RESTORANAS - SALĖ
Salė tinka kiekvienam parengimui, vestuvėms, susirinkimams ir kitokioms pramogoms.
Didelė virtuvė
59-63 56th Rd., Maspeth, L. I., N. Y. Tel. Da 6-7460

"GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VIETA NEW YORKE"
Taip kalbama apie naujai atidarytą
ZEE JAY BAR and GRILL
108-12 Jamaica Ave., Richmond Hill 18, N. Y.
Taip, pas mus — didžiausias gėrimų ir maisto pasirinkimas: alus, vynas, degtinė, pusryčiai, pietūs ir vakarienė.
UŽKANDŽIAI — VISĄ LAIKĄ
Bet kodėl jums patiems neįsitikinti? Kviečiami.
ALBINAS J. ŽEKIS IR JUOZAS MULEVIČIUS, sav.
VIRGINIA 9-9824

Nori sutaupyt pinigų?
... Nueik į Edvardo Mičiulio Rūbų Sandėlį ir gamybos kaina nusipirk
Kostiumą ar paltą
Šimto procentų vilna, pirmos rūšies darbas, bet žymiai pigiau, negu bet kurioje drabužių krautuvėje New Yorke.
GLENMORE 2-8802
E. P. Mitchell Co.
MANUFACTURERS OF FINE CLOTHES FOR MEN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N.Y.
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

New Yorkas ir Apylinkė

PAS MUS

Vyt. Beleckas lapkričio mėnesį susituokia su Jean Stančaityte. Jaunavedžiai gyvens Geneva, N. Y., kur broliai Beleckai turi savo biznį.

St. Stankūnas, Lewis korporacijos siunčiamas, išvyko savaitei laiko į Cincinatti, Ohio.

Dr. H. H. Beverage, RCA viceprezidentas, P. Jurgeliūtės vyras, gavo JAV Prezidento garbės pažymėjimą už nuopelnus moksliniuose tyrinėjimuose, karo metu.

Alena Devenienė, žinoma veikėja iš Waterbury, Conn., tremtinių įkurdinimo reikalais lankėsi tūlose įstaigose New Yorke.

J. Ginkus Vienybės reporteriui, atlankiusiam jį New Yorko ligoninėje, pareiškė: "Pasimatysime Vienybės vakarienėje.'

Dr. M. Vinikas, SLA sekretorius, dalyvaus Dr. Jono Šliūpo pelenų laidotuvėse, spalio 10 d. Chicagoje.

Dr. M. J. Colney, žinomas veikėjas, lietuvių radijo programos vedėjas Waterbury, lankėsi New Yorke.

Wm. F. Laukaitis, SLA prezidentas, savo organizacijos reikalais buvo atvykęs iš Baltimore, Md.

Kpt. Petras Jurgėla raso savo atsiminimus iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų ir, be to, kaip Lietuvos skautų organizacijos kūrėjas, jis rašo apie lietuvių skautijos kūrimą.

Jonas Butėnas, buv. Lietuvos operos solistas, vasarą viešėjęs Chicagos apylinkėse, grįžo į New Yorką, kur atsidarė dainavimo studiją.

Gr. Šliūpienė, dr. Jono Šliūpo našlė, keletui dienų buvo atvykusi į New Yorką.

Algis Staknys, Staknių iš Rosedale, N. J., sūnus, grįžo iš karo tarnybos Japonijoje.

St. Trajanienė, odontologijos mokslus baigusi Kaune, studijas tęsia New Yorke.

Stasys Beleckas, kurio brolis Vytautas turi New Yorko apylinkėje saliūno biznį, grįžo į Brooklyną.

Edvardas Pulokas, iš Woodhaven, L. I., savo puikųjį namą pardavė maspetiečiui Liepai.

Vincas Trainis su žmona sugrįžo į Brooklyną iš trijų savaičių atostoginių kelionių po Arizoną ir kitas valstybes. Kartu su jais keliavo Apolonija Gajauskaitė iš BALFo centro įstaigos.

Gen. Jonas Černius, BALF centro įstaigos tarnautojas, numatomas siuntinėti po lietuvių kolonijas šalpos reikalais.

SUSIŽADĖJO

Rochester, N. Y. — Jurgio ir Nelės Švedų duktė Geneve susižadėjo su Marijos ir Lews Bertula sūnumi Stephan. Šaunios vestuvės įvyks lapkričio 6 d. Svečių vestuvėse dalyvaus net iš Kanados.

MIRĖ

Agnes Jeremskienė, 38 metų amžiaus, gyvenusi 402 Logan St., Brooklyne. Mirė rugsėjo 21 d. Palaidota rugsėjo 25 d. į š. Jono kapus. Liko vyras Simas, dvi dukterys Teresė ir Pranė ir sesuo Pranė Bielskienė. Laidojo St. Aromiskis. Velionė buvo Vienybės skaitytoja.

Likusiai velionės šeimai reiškiame užuojautą.

Juozas Bagdonas, 55 metų amžiaus, gyvenęs 38 Marcy Ave., Brooklyne. Mirė rugsėjo 17 d. Palaidotas rugsėjo 21 d. Šv. Jono kapuose. Liko žmona Anelė, sūnus Albinas ir duktė Aldona. Laidojo St. Aromiskis.

Film artistė Gene Tierney (vidury) kalbasi su savo sekretore ir vyrų dėl dingusių iš jos buto New Yorke brangenybių, kurių vertė — $15,300.

BALF'o 100-TOJO SKYR. SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 25 d. BALF Centro įstaigos patalpose, S. Čerienei pirmininkaujant, įvyko pirmas po vasaros atostogų BALF 100 skyriaus susirinkimas.

Pirmininkė patiekė apyskaitą iš surengto pavasarį vakaro. Gryno pelno gauta $140, kurių $100 parduoda naślaičių fondan, o likę laikomi skyriaus kasoje.

Vienbalsiai nutarta į BALF seimą Chicagoje siųsti 2 atstovus: Petronėlę Beverage-Jurgeliūtę ir Barbarą Darlis ir seimą sveikinti su $25 dovana.

Salomėja Čerienė ir Petronėlė Beverage referavo apie BALF vykdomo piniginio vajaus svarbą. Visi dalyviai, suprasdami to vajaus pasisekimo reikšmę, vienbalsiai nutarė įsijungti į vajaus darbą, o pradžiai, Staśinskui ir Beverage - Jurgeliūtei pasiūlus, visi skyriaus nariai sutiko kas mėnesį mokėti tremtinių naudai po 50 centų. Čia pat susirinkusieji surinko $10 aukų.

BALF įkurdinimo ir imigracijos reikalams vedėjas Jonas Valaitis supažindino dalyvius su naujuoju tremtinių įstatymu, nurodė, kaip sudaromos darbo ir buto garantijos ir skatino visus ko daugiausia kviesti lietuvių tremtinių.

Buvo priimta nauja skyriaus narė — dr. Aldona Šliūpaitė.

Nutarė įkurti ateivių draugiją

Rugsėjo 26 d. Maspethe naujieji ateiviai savo sueigoje nutarė įsteigti atskirą buv. tremtinių draugiją. Tokios draugijos sekmingai jau veikia Chicagoje, Philadelphijoje, Clevelande ir kitur. Į organizacinę komisiją išrinkti kun. Juozas Čekavičius, Birutė Paprockienė, Leonardas Žitkevičius, dail. Vladas Vijeikis ir kiti.

Sueigoj dalyvavo apie 80 žmonių. Apytikriai, skaičiuojama, kad Brooklyne, New Yorke bei apylinkėse gyvena apie 150 buv. tremtinių.

Sueigai vadovavo kun. Juozas Čekavičius.

Dar ligoninėje

Juozas Ginkus dar vis ligoninėje, nors ligos krizė jau seniai nugalėta ir ligonis tuojau pradėjo stiprėti. Šiuo metu gydytojai Juozą vis dar "čiupinėja" ir neleidžia grįžti namo. Praeitą antradienį, vieno tokio "čiupinėjimo" pasekoje, Juozas Ginkus jautėsi labai nusilpęs. Nežiūrint to, Juozas, kuris New Yorko ligoninėje turi privatų kambarį (1212) pakėlė telefono ragelį ir paskambino į Vienybę. Paklaustas, kaip jaučiasi, Juozas Ginkus, kaip paprastai, juokaudamas, atsakė: "Šventas Juozapas man sakė, kad aš dar nemirsiu."

Kai tik Juozas Ginkus pradėjo jaustis geriau, jį kasdien ėmė lankyti jo draugai ir pažįstami. Šiomis dienomis jį atlankė Angelų Karalienės parapijos klebonas kun. Aleksiūnas, prelatas J. Balkūnas ir kiti. Praeitą savaitę Juozą ligoninėje aplankė Vienybės redaktorius. Nežiūrint to, kad tuo pat metu Ginkus buvo tik ką grįžęs iš X-ray kabineto, tarp jo ir Vienybės redaktoriaus pasikalbėjimas tuojau nukrypo visuomenės reikalais. Taigi, net ligoninėje būdamas, Juozas nepaliauja rūpinęsis bendrais visuomenės reikalais.

Rašant šiuos žodžius, dar nebuvo žinios, kada Juozas apleis ligoninę. Reikia tikėtis, kad Brooklyno ir apylinkių lietuviai netrukus vėl išgirs Juozo Ginkaus balsą radijo bangomis, kuriomis jo programo leidžiamos jau 15 metų.

SUSILAUKĖ DUKTERS

Rugsėjo 12 d. Kew Gardens ligoninėje Emilija Šniečkuvienė iš Brooklyn, N. Y., savo vyrui Juozui padovanojo dukrelę, kuriai suteiktas Marijos vardas.

Draugijų susirinkimai

Tautininkų Klubo mėn. susirinkimas įvyks ateinančio penktadienio vakare, spalio 8 d., klubo patalpose. Visi nariai kviečiami atvykti.

— SLA 242 kuopos susirinkimas šaukiamas Taut. Klube, 337 Union Ave., Brooklyne, spalio 6 d. **Kuopos valdyba**

Praeito mėnesio Posto susirinkime buvo nutarta pakeisti Posto susirinkimų diena. Dabar Posto susirinkimai bus šaukiami paskutinį penktadienį kožno mėnesio. Tuo būdu ateinantis Posto susirinkimas įvyks spalio 29 d., penktadienį, pas A. Povilanską.

DIDYSIS ATIDARYMAS

Spalio 2 d. įvyksta didžiulis atidarymas naujo restarano ir baro 159 Grand St., Brooklyn, N. Y.

To naujo restorano savininkas yra gerai ir lietuviam pažįstamas Tony Szymaszek. Anksčiau šis biznierius savo užeigą turėjo 212 Berry St. Restorano ir baro biznyje Tony Szymaszek jau virš 15 metų. Naują vietą Tony Szymaszek įrengė labai moderniškai, gražiai, kad kiekvienam malonu ten praleisti pusvalandis.

Reikia pastebėti, kad Tony Szymaszek savo tautiečių, lenkų, tarpe gana populiarus. Jis priklauso įvairioms lenkų ir vietos kitoms organizacijoms. Lenkų susivienijimo Williamsburgh'o kuopa turi savo poilsio namus Oak Ridge, N. J. Rugsėjo 25 d. metinių pietų metu, Tony Szymaszek buvo iškilmingai pagerbtas ir, pagal tradicijas, išrinktas Oak Ridge mėru. Kartu jis buvo apdovanotas auksiniu laikrodžiu. Apie tai plačiau rašė lenkų spauda.

Tony Szymaszek naujos vietos didysis atidarymas žada būti gana nuotaikingas. (sk.)

PARSIDUODA

2 aukštų, 4 šeimynų po 3 su puse kambario mūrinis namas. Du garažiai. Namas moderniškas ir aliejumi kurenamas. Labai prieinama kaina. Adresas: 106—16 76 gatvė, Ozone Park, L. I. Išlipti Hudson gatvės stotyje. (3)

J. VAITULIONIS
Pirmas lietuvis
Chiropraktas Gydytojas
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus
307 Grand Stret
BROOKLYN, N. Y

PETER LISAUSKAS
pristato anglių visiems kurie tik kreipiasi —
496 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
arba
53-82 72nd PLACE
MASPETH, N. Y.
Tel. EVergreen 7-7411

LITBALT COMPANY
JOHN ŽUKAUSKAS, Vedėjas
MES SIUVAME MARŠKINIUS PAGAL UŽSAKYMĄ
Pas mus galima gauti jau pasiūtų įvairios spalvos ir medžiagos marškinių.
MALONIAI KVIEČIAMI APSILANKYTI
20 TEN EYCK STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: EVergreen 8-2954

SEA GULL SHIPPING CO.
PIRMOJI LIETUVIŠKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ
SIUNČIA MAISTO IR DRABUŽIŲ PAKIETUS Į EUROPĄ
Bendrovė turi gatavus maisto pakietus, kuriuos galima užsakyti paštu iš visos USA ir Kanados. Už b-vės pakietus gavėjai jokių mokesčių nemoka.

PACKAGE No. 1 — $7.00
2 lbs (1 cart.) Sugar
1 lb. (1 cart.) Cocoa or coffee bean
1 tin. (16 oz.) Whole milk powder
2 tin. (32 oz.) Pure lard
1 tin. (12 oz.) Sliced bacon
1 tin. (12 oz.) Lunch meat
1 lb. (1 cart.) Chocolate

PACKAGE No. 3 — $5.25
2 lbs (1 cart.) Sugar
2 lbs (1 cart.) Flour or Sugar (choose one)
1 lb. (1 cart.) Cocoa
1 lb (1 cart.) Coffee bean
3 tins (48 oz.) Pure lard

PACKAGE No. 3 — $10.00
5 lbs (1 cart.) Sugar
1 lb (1 cart.) Coffee bean
1 lb (1 cart.) Cocoa
2 tin. (28 oz.) Cond. milk
1 tin. (8 oz.) Choclt. powder
5 tin. ((80 oz.) Pure lard
2 tin. (24 oz.) Lunch meat
1 tin. (16 oz.) Sliced bacon
2 bars (8 oz.) Toilet soap

PACKAGE No. 4 — $6.50
2 lbs. (1 piece) Smoked bacon
4 tins (64 oz.) Pure lard
1 tin. (1 qt.) Vegetable oil

SEA GULL SHIPPING CO.
M. ANUSKA, vedėjas
560 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

WILLIAM J. DRAKE
ADVOKATAS
85-03 WAREHAM PLACE
JAMAICA 3, N. Y.
Tel. Jamaica 3-7722

STANLEY ZUBAVIČIUS
ADVOKATAS
111 Ainslie St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVvergreen 4-3049

CLEMENT A. VOKETAITIS
VOKIETAITIS ADVOKATAS
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEwtown 9-5972

STEPHEN BREDIS, JR.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

PRANAS ŠUIPIS
BATŲ TAISYMO DIRBTUVĖ
306 Union Ave. Brooklyn, N. Y.

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
DIDELIS PASIRINKIMAS VYNO IR LIKERIO
X. Strumskis, sav.
322 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

VINCO VAIČIŪNO
MAISTO KRAUTUVĖ
(Bučernė ir groserne)
Užsakymus pristatom į namus.
38 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: Evergreen 4-8072

J. ABRAMS
228 Broadway Brooklyn, N. Y
(3 durys nuo Roebling St.)
Tel. EVergreen 8-6656
Moteriški drabužiai: paltai, kostiumai ir suknelės, pagal mierą ir užsakymą.
Mieros: 9-17, 12-20 ir 36-52.
Lietuviam pažįstami 28 met.
Parodę šį skelbimą, gausite pigiau.
Parduodama pigiau, negu kitur, nes patys gamina.
Didelis pasirinkimas ir geresnė rūšis.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569

AUGUST GUSTAS BELTAIRE FLORIST
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(68th St. kampas) SEoreroad 8-9330
SPECIALISTAI LAIDOTUVIŲ VAINIKAMS IR VESTUVIŲ BUKIETAMS PARUOŠTI
Užsakymai primami ir telefonu.
Taip pat galima užsakyti gėles
Paul Gustas Funeral Home, Inc. įstaigoje:
354 MARCY AVE. EVergreen 7-4774.

PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc.
LICENSED UNDERTAKER
Naujai įrengtos, gražios laidojimo patalpos, kur šeimos gali tinkamai atiduoti paskutinę pagarbą savo artimiems, baigusiems šios žemės kelionę.
Erdvūs, patogūs kambariai parūkyti, pasikalbėti ir pailsėti. Ypatinga paslauga teikiama ir ypatingas dėmesys kreipiamas kiekvieno pageidavimo atveju.
PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc.
354 Marcy Ave., Brooklyn 6, N. Y.
(Prieš Armory) EVergreen 7-4774
Mūsų telefonas niekad nemiega.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams